БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 78 (2111). | 20 апрель, жума, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

КУБА РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БОШ МИНИСТРИ ЎРТОҚ ФИДЕЛЬ КАСТРО РУСГА

Куба революциясининг муқаддас ғалабаларига қасд қилган чет эл малайлари — контрреволюционерларнинг босқинчи шайкаларини Куба халқи ва унинг қуролли кучлари қақшатғич тор-мор келтирганлигига бир йил тўлганлиги муносабати билан Сиздан ва Сиз орқали Кубанинг бутун қаҳрамон халқидан Совет Иттифоқи халқларининг қизғин табригини ҳамда эркин ва мустақил Кубани қуришда янги муваффақиятлар тилаб билдирган истакларини қабул қилишингизни сўрайман.

Плайя-Хиронда интервенциячиларнинг мағлубиятга учратилганлиги Куба халқининг бузилмас бирлигини, унинг социалистик революция ишини охиригача ҳимоя қилишга фидокорона қаттиқ бел боғлаганлигини, унинг Куба революцион ҳукумати теварагида яхлит бўлиб жипслашганлигини бутун дунёга яққол намойиш қилди.

Империалистларнинг Кубанинг ички ишларига аралашмоқ учун қиладиган ҳар қандай янги уринишлари ўтган йилнинг апрель ойида бўлганига қараганда ҳам янада шармандалироқ бўлиб барбод бўлишига ишонаман. Куба халқи ўзининг адолатли тарихий курашида якка-ёлғиз эмас. Унинг бутун дунёда кўпгина содиқ дўстлари бор ва совет халқи ҳам шундай дўстлар жумласидандир, совет халқининг ёрдам ва мадад беришига кубалик дўстлар ҳамиша амин бўлишлари мумкин.

Кези келганидан фойдаланиб, ўз ватанининг номусини, озодлигини ва мустақиллигини фидокорона ҳимоя қилаётган Куба Республикасининг мард халқига совет халқининг қардошларча дўстлик ҳисларини изҳор қиламан.

Н. ХРУШЧЕВ.
СССР Министрлар Советининг Раиси

Москва, Кремль
1962 йил 18 апрель.

АГРОНОМЛАР, ЗООТЕХНИКЛАР ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МУТАХАССИСЛАРИНИНГ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ РОЛИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1962 йил 12 апрелдаги қарори

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қайд қиладиларки, қишлоқ хўжалик мутахассислари — агрономлар, инженер-механизаторлар, зоотехниклар, ветеринария врачлари, экономистлар Марказий Комитет Пленумининг «Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи ва партиянинг қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги вазифалари» деган қарорини амалга оширишда фахрли ва масъулиятли роль ўйнайдилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қишлоқ хўжалиги учун юқори малакали кадрлар тайёрлаш соҳасида катта иш қилдилар. Ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалигида 500 мингдан кўпроқ мутахассис ишламоқда, шулардан 279 минг киши колхозларда, совхозларда ва ремонт-техника станцияларида ишламоқда. Ўрта ҳисобда ҳар бир колхоз ва совхозда олий ва ўрта қишлоқ хўжалик маълумотига эга бўлган беш мутахассис тўғри келади. Бу социалистик қишлоқ хўжалигининг катта кучидир.

Қишлоқ хўжалик мутахассисларининг кўплари Ватан олдидаги ўз бурчларини виждонан бажармоқдалар, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун умумхалқ курашида актив қатнашмоқдалар. Мутахассислар орасида бирталай талантли ишлаб чиқариш ташкилотчилари ўсиб етишди, улар мамлакатда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини мўл-кўл қилиш вазифасини ҳал қилишга жуда катта ҳисса қўшмоқдалар.

Винница областидаги партия XXII съезди номидаги колхознинг раиси агроном ўртоқ В. М. Кавун, Олтой қишлоқ хўжалик институти тажриба хўжалигининг агрономи ўртоқ Н. И. Чеканова, Шимолий Қозоғистон областидаги «Мамлютский» совхозининг директори зоотехник Б. Н. Дворецкий, Черкасси областидаги «Радянська Украина» колхозининг раиси агроном ўртоқ Г. Е. Буркацкая, Москва областидаги «Кленово-Чегодаево» совхозининг директори зоотехник ўртоқ А. А. Барбашев, Тюмень областидаги «Песьяновский» совхозининг зоотехниги ўртоқ А. С. Любина сингари мутахассисларнинг номларини совет кишилари чуқур ҳурмат билан тилга олмоқдалар.

Қишлоқ хўжалигининг мана шу ва бошқа кўпгина илғор мутахассислари ернинг ҳар бир гектаридан оқилона фойдаланишнинг ажойиб намунасини амалда кўрсатдилар, дон, гўшт, сут, техника экинлари ҳосилини етиштиришни кескин кўпайтиришга эришдилар. Бундай хўжаликларда ишлаб чиқариш ишлари кўпдан бери иқтисодий ҳисоб-китоб асосида олиб борилмоқда, ҳар бир қишлоқ хўжалик экинининг фазилати шу экиннинг ҳар бир гектари ва уни етиштириш учун сарфланган меҳнат қанча озуқа бирлиги бераётганига қараб белгиланмоқда. Мутахассислар хўжаликларнинг имкониятларини белгилаб, энг серҳосил экинларни — маккажўхори, қанд лавлаги, нўхат, озуқабоп дуккакли экинлар, сабзи, яъни энг кўп миқдорда ем-хашак етиштиришга, бинобарин, гўшт ва сут етиштиришни тез кўпайтиришни таъминлашга имкон берадиган экинларни колхозларда ва совхозларда кенг жорий қилишга йўл очиб бердилар.

Қишлоқ хўжалигининг илғор мутахассислари фан ва практика вужудга келтираётган янгиликларнинг ҳаммасини ижодий татбиқ қилмоқдалар, улар ўз маҳоратларини муттасил такомиллаштирмоқдалар, фақат агротехника ва зоотехника фанини яхши билиб қолмасдан, шу билан бирга, қишлоқ хўжалик техникасини ҳам мукаммал биладилар, бу техникани моҳирлик билан ишлатадилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети илғор қишлоқ хўжалик мутахассисларининг ижодий ишини қайд қилиш билан бирга, шуни уқтириб ўтадиларки, колхоз ва совхоз агрономларининг, зоотехникларининг ва бошқа мутахассисларнинг ишини ташкил этишда жиддий камчиликлар содир бўлмоқда.

СССР қишлоқ хўжалиги сифат жиҳатдан ўзгарди, қишлоқда революцион ўзгаришлар рўй берди. Кейинги йилларда колхозлар йириклаштирилди, қўриқ ерлар ўзлаштирилган районларда минглаб йирик совхозлар ташкил этилди, шунингдек йирик шаҳарлар ва саноат марказлари теварагида жуда кўп сабзавотчилик ва чорвачилик совхозлари ташкил этилди. Бу эса, агрономия ва зоотехника ишларини тубдан қайта қуришни талаб қилди. Илгари агрономнинг агротехника қоидаларини ишлаб чиқиши ва деҳқонларга маслаҳатлар бериб туриши кифоя қилган бўлса, энди йирик социалистик хўжалик шароитида агроном ишлаб чиқаришнинг ташкил этилиши ва бу ишнинг охирги натижалари учун масъулиятни ўз зиммасига олиши ҳамда хўжаликни фан ва техника муваффақиятлари асосида олиб бориши лозим бўлиб қолди.

Кўпгина мутахассислар тубдан қайта қуриш зарурлигини, афсуски, тушуниб олмадилар. Улар агрономия ва зоотехника ишларини ташкил этиш методларини ўтказишда эски позицияларда қола бердилар, ишлаб чиқаришнинг ташкилотчилари бўлмасдан, балки маслаҳатчилари бўлиб қолдилар. Кўп жиҳатдан бу нарса ёш мутахассис кадрлар тайёрлашдаги жиддий камчиликларнинг оқибати бўлди. Қишлоқ хўжалик олий ва ўрта ўқув юртлари ёш мутахассисларни деҳқончиликнинг ўт-далали системаси асосида тарбияладилар, бу система агрономнинг ишлаб чиқаришнинг боришига актив таъсир ўтказишини талаб қилмайдиган система эди.

Ўқув юртларида агрономлар, зоотехниклар ва инженерлар зарур техникавий билимларни олмадилар, шунингдек ишлаб чиқаришни бошқариш юзасидан ташкилотчилик кўникмаларини ҳосил қилмадилар. Натижада кўпинча ёш мутахассислар колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини ташкил этишнинг конкрет масалаларини ҳал қилишда ожиз бўлиб қола бердилар, машиналарни ишлатишни билмадилар ва механизаторларга маслаҳатлар беролмас эдилар, зарур ҳолларда эса, уларга техникадан фойдаланишнинг амалий намунасини кўрсата олмас эдилар. Амалий кўникманинг йўқлиги баъзан шунга олиб келадики, агроном оқ билак бўлиб, жисмоний меҳнатдан ўзини четга оладиган бўлиб қолади, бу эса, агрономлик касбининг бутун руҳига зид бир нарсадир. Мана шуларнинг ҳаммаси мутахассисларнинг обрўсини тўкади, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларида уларга нисбатан нотўғри муносабат вужудга келтиради.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги қишлоқ хўжалик мутахассисларини қайта тайёрлаш ишида нотўғри позицияда турди. Мутахассисларнинг малакасини ошириш курслари фақат қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ҳузуридагина ташкил этилди, бу курсларда агрономлар деҳқончиликнинг ўт-далали системаси асосларини йил сайин такрорлай бердилар. Колхоз ва совхоз мутахассисларини илғор хўжаликларга олиб бориб ўқитиш ва ўргатиш бутунлай бўлмади, ваҳоланки ўқитиш ва ўргатишнинг фақат мана шу формасигина агрономга, зоотехникка ва бошқа мутахассисларга энг кўп фойда бериши мумкин эди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети шуни қайд қиладиларки, баъзи партия ва совет ташкилотлари, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари қишлоқ хўжалик мутахассисларининг маиший аҳволини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётирлар, уларнинг кўпгина қонуний талабларига парвосизлик билан қарамоқдалар. Бир қанча ҳолларда мутахассисларнинг иш ҳақи ўзбошимчалик билан камайтириб белгиланмоқда, партия ташкилотлари эса, мутахассислар учун ҳаётий муҳим бўлган бу масалаларга аралашмаётирлар. Кўп колхозлар ва совхозларда мутахассисларни квартиралар, транспорт воситалари билан таъминлаш тўғрисида ғамхўрлик қилинмаётир.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қишлоқ хўжалигини бошқаришни қайта қуришни, раҳбарликнинг декларатив методларидан ҳар бир колхоз ва совхозда ишлаб чиқаришнинг бошқаришга ўтишни мақсадга мувофиқ деб топди. Шу муносабат билан агрономия ва зоотехника ишини ҳам тубдан қайта қуриш, мутахассисларнинг хўжаликни бошқаришдаги, ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги ҳамда фан муваффақиятларини ва илғорлар тажрибасини қишлоқ хўжалигига кенг жорий этишдаги ролини ошириш зарур.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети **қарор қиладилар:**

1. Иттифоқчи республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка, область ва район партия комитетлари, республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка, область ва район ижроия комитетлари, территориал ишлаб чиқариш бошқармалари ҳар бир колхоз ва совхозда мутахассис кадрларнинг аҳволини ўрганиб чиқсинлар, мутахассисларни тағин ҳам тўғрироқ тақсимлаш ва улардан тағин ҳам тўғрироқ фойдаланиш чораларини кўрсинлар, ҳамма колхозлар ва совхозларнинг колхоз ва совхоздаги ишлаб чиқариш хусусиятларига мувофиқ малакали агрономларга, зоотехникларга, ветеринария врачларига, инженерларга ва бошқа мутахассисларга эга бўлишларига эришсинлар. Шу билан бирга, қолоқ ва ўртача колхозлар ва совхозларни малакали мутахассислар билан таъминлаш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиниши лозим.

2. Агрономлар, зоотехниклар, инженерлар ва бошқа қишлоқ хўжалик мутахассисларининг бутун фаолияти қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ва чорвачилик маҳсулдорлигини кескин оширишга; ҳар бир колхоз ва совхозда намунали уруғчиликни ташкил этишга; органик ва минерал ўғитларни тўплашни кўпайтиришга ва бу ўғитлардан рационал фойдаланишга; ишлаб чиқаришнинг ҳамма тармоқларида техникадан мақсадга энг мувофиқ фойдаланишга, меҳнат унумдорлигини оширишга ва маҳсулот единицасини етиштиришга сарф бўлаётган меҳнатни камайтиришга қаратилиши лозим.

Агрономлар, зоотехниклар, инженер-механизаторлар маккажўхори ва қанд лавлагини қўл меҳнати сарфламай ўстириш, қорамолларни маккажўхори силоси, қанд лавлаги ва бошқа ширадор озуқалар билан боқиб, тез семиртириш, «арча» усулида соғиш аппаратларини жорий қилиш сингари илғор усулларни ҳам ўз хўжаликларида кенг жорий қилишлари, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқаришни тез кўпайтиришни таъминлайдиган бошқа тадбирларни амалга оширишлари лозим.

3. Партия деҳқончиликнинг ўт-далали системаси зарарли ва асоссиз эканлигини илғор олимларнинг ёрдамига суяниб очиб ташлади. Ўт-далали системанинг оқибатларини тугатишда агрономлар ва бошқа қишлоқ хўжалик мутахассислари катта роль ўйнашлари лозим. Партия Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, маҳаллий партия органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига қишлоқ хўжалик мутахассисларини деҳқончиликнинг ўт-далали системаси оқибатларини йўқотишга сафарбар қилиш, ўт-далали схемаларни дадиллик билан бузаётган, чопиқ қилинадиган ва бошқа қимматли экинларни кўпроқ экишни таъминлаётган агрономларнинг ташаббусини бутун чоралар билан қувватлаш вазифасини юклайдилар.

4. СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, иттифоқчи республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, республикаларнинг Министрлар Советларига, ўлка ва область ижроия комитетларига қишлоқ хўжалик мутахассисларининг малакасини ошириш системасини ишлаб чиқиш вазифаси топширилсин. Агрономларни, инженер-механизаторларни, зоотехникларни, ветеринария врачларини, экономистларни ва бошқа мутахассисларни қайта тайёрлаш учун таянч-намуна колхозлар ва совхозлар ёки ўқув-тажриба хўжаликлари негизида мактаблар ташкил этиш принципи шу системага асос қилиб олинсин.

Мактабларда ўқитиш-ишлаб чиқариш процесси шундай ташкил этилиши кераки, мутахассис ўқиш даврида илғор хўжаликда ишлаб чиқаришни ташкил этишни амалий ўрганиб оладиган бўлсин:

а) у, таянч-намуна колхозда ёки совхозда ишлаб чиқаришни ташкил этиш (дон, дуккакли экинлар, маккажўхори, қанд лавлаги ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришни; чопиқ қилинадиган экинларни парвариш қилишни механизациялашни; фермаларда сигирларни соғишни ва бошқа ишлаб чиқариш процессларини механизациялашни; ўғитларни тайёрлаш усулларини ва шу сингариларни) ўрганиб олсин;

б) мутахассис ишлаб чиқаришнинг технологиясини ва ташкил этилишини ўрганибгина қолмасдан, шу билан бирга, меҳнатнинг илғор методларини практикада қўлланишни ҳам ўрганиб олиши лозим;

в) қишлоқ хўжалик техникасини ўрганиб олишга алоҳида эътибор берилиши лозим. Ўқиш даврида ҳар бир агроном асосий қишлоқ хўжалик машиналарини бошқаришни ўрганиб олиши лозим.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети техникани эгаллаб олиш қишлоқ хўжалик мутахассислари учун энг зарур вазифалардан бири эканлигини таъкидлайдилар. Деҳқончиликнинг келажаги механизациядан иборатдир. Бу эса, қишлоқ хўжалик мутахассисларининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларини механизациялаштириш учун, техникадан тўлиқ фойдаланиш учун актив курашчи бўлишларини талаб қилади.

5. Мутахассисларнинг назарий билимларини ошириш мақсадида агрономлар, зоотехниклар ва бошқа мутахассисларнинг қишлоқ хўжалик ўқув юртлари ва илмий тадқиқот институтлари ҳамда тажриба станциялари ҳузурида қисқа муддатли семинарларини мунтазам равишда ўтказиб туриш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин. Шу семинарларда мутахассислар энг янги назарий тадқиқотлар билан ва тажриба хўжаликларида ишлаб чиқаришнинг амалий ташкил этилиши билан танишишлари лозим.

6. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни хўжаликда қуйидаги даражага етказишга эришишни ҳар бир колхоз ва совхоз агрономининг, зоотехнигининг, ветеринария врачининг ва бошқа мутахассисларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайдилар:

1-босқичда — ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда 75 центнер ва қишлоқ хўжалигига яроқли бошқа ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда 16 центнер гўшт.

2-босқичда — ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда 100 центнер гўшт.

3-босқичда — ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда 150 центнер гўшт.

Ем-хашак чорвачиликнинг негизидир. Мутахассисларнинг куч ва ғайрати маккажўхори, қанд лавлаги, нўхат, дуккакли экинлар, сабзи ва бошқа қимматли экинлардан мўл ҳосил олиш ҳисобига чорвачилик учун ем-хашакни мўл-кўл қилишга қаратилиши лозим.

Колхозлар ва совхозларнинг агрономлари, барча мутахассислари дон ва бошқа маҳсулотларни етиштиришни кўпайтириш учун курашиб, ҳосилдорлик жиҳатидан тахминан қуйидаги кўрсаткичларга эришишни ўзларининг шарафли ишлари деб ҳисоблашлари лозим:

— Буғдой ва бошқа дон экинлари — гектар бошига 20 — 25 центнер.
— Маккажўхори дони — гектар бошига 50 центнер
— Нўхат — гектар бошига 20-30 центнер
— Озуқабоп дуккакли экинлар дони — гектар бошига 20—30 центнер
— Силос бостириш учун дуккакли экинлар ҳосили — гектар бошига 200—300 центнер.
— Қанд лавлаги — гектар бошига 200—250 центнер.
— Пахта — ҳар бир колхоз ва совхозда гектар бошига камида 25 центнер
— Кунгабоқар — гектар бошига камида 20 центнер
— Картошка — гектар бошига 120 — 200 центнер.
— Сабзавот — гектар бошига 250—300 центнер

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ва қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини шу даражага етказишни таъминлаш барча қишлоқ хўжалик мутахассисларининг муҳим вазифаларидан биридир.

7. Белгилаб қўйилсинки, колхозчилар, совхоз ишчиларининг кенг иштироки билан қишлоқ хўжалик мутахассислари томонидан ишлаб чиқилган ва колхоз правлениеси ёки совхоз директори томонидан тасдиқланган агрономия ва зоотехника тадбирларини ҳамда техникадан фойдаланиш тадбирларини бажариш мажбурийдир. Заводда инженернинг кўрсатмасини бажариш мажбурий иш бўлганидек, агрономнинг, зоотехникнинг ишлаб чиқариш масалаларига доир берган кўрсатмаларини бажариш ҳам мажбурийдир.

8. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети бор имкониятлардан тағин ҳам тўлиқроқ фойдаланишга мутахассисларнинг алоҳида эътиборини жалб қиладилар. Партия ва ҳукумат қишлоқ хўжалигига моддий техника ёрдами беришни кучайтира берадилар. Лекин бор техникадан — тракторлар, комбайнлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналаридан тағин ҳам унумли фойдаланиш ҳозир асосий вазифадир. Колхоз ва совхоз инженерларининг, Сельхозтехника ташкилотлари ходимларининг ва барча қишлоқ хўжалик механизаторларининг энг биринчи вазифаси мана шудир.

9. Иттифоқчи республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари, республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари қишлоқ хўжалик мутахассисларининг маиший шароитларини яхшилаш чораларини кўрсинлар.

Ҳар бир колхозда қишлоқ хўжалик мутахассислари учун шинам уй-жой бинолари бўлиши зарур, деб ҳисоблансин; мутахассислар колхозлардан бошқа жойга ишлаш учун чиқиб кетганларида, бу уйлар янги келган мутахассисларга бериладиган бўлсин.

10. Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари колхозлар ва совхозларда ишлаб турган қишлоқ хўжалик мутахассисларини зарур транспорт билан таъминласинлар. СССР Давлат план комиссиясига колхоз ва совхоз мутахассисларига сотиш учун савдо ташкилотларига мотоцикллар ажратиб бериш вазифаси топширилсин.

Қишлоқ хўжалик мутахассисларининг ўз хизмат вазифалари учун фойдаланаётган мотоцикллари учун ёнилғи ва мойлаш материалларини текин бериб туриш ҳамда мотоциклларнинг майда-чуйда ремонтини хўжаликлар ҳисобидан бажариш совхозларнинг директорларига рухсат этилсин, колхозларга эса, тавсия қилинсин.

11. Қишлоқ хўжалик мутахассисларининг ишлаб чиқаришда ўрнашиб қолишларини таъминлаш мақсадида колхозларга қуйидагилар тавсия қилинсин:

а) колхоз старший агрономининг (агрономнинг), старший зоотехнигининг (зоотехнигининг), старший инженерининг (инженерининг, техникининг), ветеринария врачининг (ветеринария техникининг) ҳар ойлик меҳнат ҳақи колхоз раиси иш ҳақининг 80 — 90 проценти миқдорида белгилансин (бу ҳисобга колхоз раиси учун белгиланган қўшимча тўловларнинг ва моддий рағбатлантиришларнинг ҳамма турлари ҳам киради), лекин ўз ихтисоси бўйича икки йилдан ошиқ ишлаган мутахассислар учун меҳнат ҳақи ойига 80 сўмдан кам бўлмаслиги керак;

б) олий ва ўрта махсус ўқув юртларини тамомлаганидан кейин ишлаш учун колхозларга келаётган ёш мутахассисларга дастлабки икки йиллик иши давомида меҳнат ҳақи қуйидаги миқдорда белгилансин: олий маълумотли кишилар учун ойига камида 70 сўм ва ўрта махсус маълумотли кишилар учун ойига камида 60 сўм;

в) бригадаларда ва фермаларда ишлаётган мутахассисларга меҳнат ҳақи шу бригада ёки ферма етиштириб берган ялпи маҳсулотнинг қимматига қараб тўлансин, бироқ, бригада ёки ферма мутахассисларининг меҳнат ҳақи колхоз старший мутахассиси (мутахассиси) меҳнат ҳақининг тахминан 80 процентини, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани бажарилган тақдирда эса — 90 процентини ташкил қилсин;

г) қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш ва чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш планлари тўла ва ошириб бажарилганлиги учун, маҳсулот етиштириш ва маҳсулотнинг таннархини камайтириш планлари тўла ва ошириб бажарилганлиги учун мутахассисларга қўшимча меҳнат ҳақи белгилансин.

Қўшимча ҳақ чорвачилик маҳсулотини етиштириш якунларига қараб бир кварталда бир марта, колхоз хўжалигидаги бошқа тармоқлар маҳсулотини етиштириш якунларига қараб эса, йилда бир ёки икки марта бериб турилсин.

12. Колхозда ишлаб турган қишлоқ хўжалик мутахассисларини ишдан озод қилиш чоғида қонунсизликларга йўл қўймаслик мақсадида белгилаб қўйилсинки, колхоз агрономи, зоотехниги ва бошқа мутахассислари фақат колхоз-совхоз территориал ишлаб чиқариш бошқармасининг розилигн билангина ишдан озод қилинишлари мумкин.

13. 1963 йилда қишлоқ хўжалик мутахассисларининг Бутуниттифоқ съездини чақириб, бу съездда коммунистик қурилишнинг ҳозирги шароитида мутахассисларнинг вазифаларини кўриб чиқиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

* * *

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети колхозларда ва совхозларда ишлаб турган мутахассислар фан муваффақиятларини ва илғорларнинг тажрибаларини принципиаллик ва сабот билан ишлаб чиқаришга жорий қила берадилар, қишлоқ хўжалигида янги ва прогрессив усулларнинг ҳаммасини жорий қилиш учун курашадилар, яқин йиллар ичида ҳамма колхозлар ва совхозларнинг илғор хўжаликлар эришган даражага кўтарилишига эришадилар, деб ишонч билдирадилар. Партия ва ҳукумат мутахассисларни ўзларининг фахрли постларида фидокорона меҳнат қилишга, КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини амалга оширишга, КПСС Программасини — коммунизм қуриш программасини муваффақиятли бажаришга муносиб ҳисса қўшишга чақирадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми ўзининг 1962 йил 18 апрелдаги Фармони билан СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Радио-эшиттириш ва телевидение давлат комитетини СССР Министрлар Советининг Радио-эшиттириш ва телевидение давлат комитетига айлантирди.

ЁШЛАР КОММУНИЗМ ҚУРАДИ, ЁШЛАР КОММУНИЗМДА ЯШАЙДИ

ВЛКСМ XIV СЪЕЗДИ

Съездлар саройида улкан ҳаёт, буюк ишлар ва жасоратлар нафаси сезилмоқда. Бундан ярим йил муқаддам бу ерда коммунистлар инсон бахт-саодати программасини қабул қилган эдилар Бугун эса ёшларнинг вакиллари партия белгилаб берган режаларни қандай қилиб яхшироқ ва тезроқ амалга ошириш зарурлигини муҳокама қилишни давом эттирмоқдалар. КПСС тарихий XXII съездининг: «Совет кишиларининг ҳозирги авлоди коммунизмда яшайди», деган шиори ёшларнинг девизи бўлиб қолди.

Владимир Казмирчук 27 ёшда. У шуҳрат қозонган космонавтлар Юрий Гагарин ва Герман Титовнинг тенгдоши. Улар каби Казмирчук ҳам комсомол аъзоси эди, ҳозир эса коммунист бўлди. Улар каби Казмирчукка ҳам халқ ишонч кўрсатди — у СССР Олий Советига депутат қилиб сайланди. У ҳам забт этувчиларнинг ажойиб плеядаси жумласидандир. Лекин у космосни эмас, балки қудратли дарёларни забт этмоқда, бу дарёлар инсон иродасига бўйсуниб, коммунизм учун тобора кўпроқ ишламоқда. Владимир Казмирчук — қурувчи, коммунистик меҳнат бригадасининг раҳбари, Братск гидроэлектростанцияси қурувчилари кўп минг кишилик коллективининг аъзоларидан биридир. Унинг лавозими юксакдир, у — коммунизм қурувчисидир.

(Давоми иккинчи бетда)

Суратда: ВЛКСМ XIV съездининг бир группа делегатлари Кремлдаги Съездлар саройи олдида. Чапдан Ярослав областидаги Углич соатсозлик заводининг пармаловчиси Аня Коврижних, Брянск «Строммашина» заводи электр пайвандчилар бригадасининг бошлиғи Игорь Соколов, Оренбург областидаги «Октябрский» совхозининг чўпони Салимжон Сагизов, Ленинград шаҳридаги 318-ўрта мактабнинг 10-синф ўқувчиси Наташа Кретова, Олтой ўлкаси Павлов районидаги Тельман номли колхоз механизациялаштирилган отряд бошлиғи Вениамин Пентяшкин ва Жанубий Урал никель комбинатининг электрослесари Александр Яровой ўртоқлар мажлис бошланиш олдидан ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

В. Соболев ва В. Егоров фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ЁШЛАР КОММУНИЗМ ҚУРАДИ, ЁШЛАР КОММУНИЗМДА ЯШАЙДИ

(Боши биринчи бетда)

Владимир Казмирчук ишга халақит берувчи камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтади. Хўжалик ходимлари Братскни обод шаҳар қилиш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланмаётирлар, яхши уй-жойлар ҳали етишмайди, болалар боғчалари ва яслиларини кўпайтириш керак.

— Мендан кўпинча, ўз касбингни севасанми, деб сўрашади, — деди Орел области комсомолларининг делегати чўчқабоқар Мария Бикова. — Бундай қувноқ, завқли ишни севмаслигим мумкинми, ахир.

Комсомол қиз ишлаётган ферма ўтган йили Орел областида биринчи бўлиб коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни олишга муяссар бўлди. Партия съездигача Мария Бикова ўз дугонаси Саша Никулина билан бирга 4.000 центнер чўчқа гўшти топшириб, ўз мажбуриятини бажарди. Лекин бу қизлар эришилган муваффақиятлар билан хотиржам бўлиб қололмайдилар.

— Биз ўз меҳнатимиз билан мамлакатимизда маҳсулотлар тамомила мўл-кўл бўладиган вақтни яқинлаштирамиз деб халққа, партияга ваъда берамиз, — деди Мария Бикова.

Қозоғистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Ўзбекали Жанибеков жуда катта қурилиш майдонига айланган бу республикада кейинги тўрт йил ичидагина ўзларининг забардаст қўллари билан 26 та янги шаҳар ва посёлка, 400 дан кўпроқ саноат корхоналари ва цехлар барпо этган Қозоғистоннинг шонли ёшлари ҳақида гапириб берди. Қўриқ ерлар ўзлаштирилгандан кейин Қозоғистон мамлакатга 4 миллиард 324 миллион пуд ғалла берди.

Ёш ватанпарварлар қаҳрамонона меҳнат қилиб, ёрқин намуналар кўрсатдилар. Аммо улар олдида янада кўпроқ ишлар турибди. Бу ишлар комсомолларни коммунистик жамият қуришдан иборат улуғ мақсад йўлида янги қаҳрамонликларга чорлайди. Эндиликда вазифа — доннинг ялпи ҳосилини йилига уч ярим миллиард пудгача, товар ғалла етиштиришни эса 2 миллиард пудгача етказишдан иборат.

Партия комсомолга энг муҳим ишларни топшираётганлиги учун, КПСС Программасида айтилганидек, партия «ёшларни совет халқининг коммунизм учун курашида яратувчи, ижодкор куч деб билганлиги» учун ҳар бир комсомолнинг қалби ифтихор туйғулари билан тўлиб-тошмоқда.

Ўзбекистон комсомол Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Иброҳимов ўз нутқида ана шу фикрларни баён қилди. Кимлар замонамизнинг қаҳрамони деб ҳисобланади? дейди у. Фидокорона меҳнат қилаётган кишилар замонамизнинг қаҳрамонлари деб ҳисобланади. Мен улар тўғрисида, республикамизнинг ёш қаҳрамонлари тўғрисида гапирмоқчиман. Ўзбекистонда Бухоро — Урал газ қувури қурилишини дўстлик трассаси деб атайдилар. Бунга сабаб Уралдаги рус қардошларимизнинг Ўзбекистон гази билан таъминланишигина эмас, бунга яна шу нарса ҳам сабабки, ана шу қурилишдаги қаҳрамонлар орасида руслар ва ўзбеклар, украинлар, белоруслар, қозоқлар, озарбайжонлар, бошқа миллатларнинг вакиллари ҳам бор. Қурувчиларнинг ана шу аҳил отряди газ қувурининг ҳар юз километрини муддатидан 18 кун олдин ётқизишга аҳд қилди. М. Иброҳимов қурувчилар номидан гапириб, Ўзбекистон комсомолининг меҳнат совғасини қабул қилишни делегатлардан илтимос қилади. Бу совға шундан иборатки, Қизилқумда 166 километр узунлигида газ қувури қурилди.

Ўзбекистон ёшларининг қишлоқ хўжалик машиналарини ўрганиш йўлидаги ҳаракати яхши самаралар берди. 50 мингдан кўпроқ киши механизация мактабларида таълим олди. Булар орасида қизлар ҳам кўп. 1958 йилда Турсуной Охунова машинани бошқарган биринчи аёл эди, эндиликда республикада уч мингдан кўпроқ қиз-жувон тракторларда ва пахта териш машиналарида ишламоқда. Булар орасида съезд делегати Майя Нам ҳам бор. У икки йилдан буён машинани бошқариб келмоқда, бу йил кўклам фаслида эса маккажўхорикорлар бригадасининг бошлиғи бўлди. Бу қиз ёз фаслида маккажўхори етиштириш, куз фаслида эса пахта теришга қарор бериб, мамлакатимизга донг кетган икки қаҳрамон — Турсуной Охунова билан Люба Лин мусобақага чақирди.

Нотиқ айтадики, республика далаларини ҳосилдор далаларга айлантириш, Лениннинг Мирзачўлни бўстонга, мўл-кўлчилик ўлкасига айлантириш тўғрисидаги орзуларини амалга ошириш Ўзбекистон ёшларининг диққат марказида турган асосий ишларнинг биридир.

ҚУРМОҚ УЧУН БИЛМОҚ КЕРАК

СССР Фанлар академиясининг президенти М. Келдиш қуйидагиларни айтади:

— Шу залда қабул қилинган КПСС Программаси бизнинг мамлакатимизда жаҳонда биринчи коммунистик жамият қуриш йўлини ёритиб берди. Ленин комсомоли партиянинг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашда доим олдинги позицияларда бўлди. Коммунистик жамият кишисини тарбиялашда комсомол катта роль ўйнайди. КПСС Программаси эълон қилганидек, ҳозирги авлод коммунизмда яшайди. Аммо, биринчи коммунистик жамият қурмоқ учун, деб таъкидлайди олим, бутун халқнинг ижодий меҳнат қилмоғи зарур.

Белоруссия комсомол Марказий Комитетининг биринчи секретари Л. Максимов съездда янги кишини, билимдон кишини тарбиялаш тўғрисидаги бошланган гапларни давом эттириб, ёшларнинг фидокорона меҳнати ишларимизнинг гўзаллиги ва улуғворлигини яққол исбот этади, деб таъкидлайди. Аммо ёшларнинг бир қисмида камчилик ва нуқсонлар ҳам бор. Л. Максимов меҳнат соҳасидаги кўпгина ажойиб ишлар ҳақида съезд делегатларига сўзлаб берди.

Грузия йигит ва қизлари ўтган тўрт йил ичида барча совет ёшлари билан, бутун халқ билан ёнма-ён бориб, биргаликда меҳнат қилиб, кўпгина шонли ишларни бажардилар. Грузия комсомол Марказий Комитетининг биринчи секретари Отари Черкезия республика ёшларининг фабрика, шахта, заводларда, далаларда фидокорона меҳнат қилаётганликлари тўғрисида съезд делегатларига сўзлаб берди. Совет Грузиясида ажойиб ёш авлод ўсиб етишмоқда.

Билимларни пухта эгаллаш керак. Бусиз техникани тараққий эттириш, меҳнат унумдорлигини юксак даражага кўтариш мумкин эмас. Магнитогорск металлургларининг делегати Валентин Новиковнинг сўзини тинглаганимизда билимларнинг қудратли кучини аниқ тасаввур этамиз.

— Отам ва бобом, — деди делегат, — металлург бўлган эмас. Ота-боболарим деҳқончилик қилишган. Революциядан кейингина бизнинг оиламиз «индустрлаштириш йўлидан борди». Уруш вақтида ота-онамдан жудо бўлдим. Мени партия, ҳукумат, комсомол тарбиялаб етиштирди. Бунинг учун уларга қизғин ва самимий фарзандлик ташаккуримни айтаман!

ПОРЛОҚ КЕЛАЖАК БИЗНИНГ ҚЎЛИМИЗДА, ДЎСТЛАР!

Съезд минбари. Бу минбарда рус тилида ва чет тилларда — француз ва чех, румин ва итальян тилларида ва бошқа тилларда сўзланган нутқлар янграб эшитилмоқда.

Чет эл делегациялари раҳбарларининг табриклари Совет Иттифоқи ёш авлодининг тинчлик учун, халқларнинг миллий мустақиллиги учун, мустамлакачилик ва фашизмга қарши, демократия ва социализм учун курашда барча прогрессив ёшлар билан ҳамкорлигини яққол кўрсатувчи намойишга айланмоқда. Делегатлар меҳмонларнинг нутқларини гулдурос қарсаклар, табрик сўзлари билан кутиб олмоқдалар. Студентлар халқаро союзининг президенти Иржи Пеликан ўз нутқида бундай деди: Делегациямизнинг бу съездда қатнашаётганлиги студентлар халқаро союзи билан совет ёшлари ўртасидаги чуқур ва самимий дўстликнинг ифодасидир. 15 йилдан кўпроқ вақт илгари, студентлар халқаро союзи ташкил топган чоқда бу дўстликка асос қўйилган эди.

И. Пеликан Студентлар халқаро союзининг фаолияти тўғрисида сўзлади. У айтадики, ВЛКСМ XIII съездидан кейинги даврда 25 мамлакатдаги миллий студентлар союзлари студентларнинг халқаро ташкилоти сафига кирди.

— Биз, — деди нотиқ, — бу муваффақиятлар тўғрисида сизларга зўр шодлик билан гапириб бермоқдамиз, чунки совет ёшлари ва студентлари жуда катта ҳисса қўшмаганида, бу муваффақиятларга эришиб бўлмас эди. Иржи Пеликан Студентлар халқаро союзи байроғини ва хрусталь вазани съездга совға қилади.

Франция коммунистик ёшлар ҳаракатининг бош секретари Кристиан Эшар шу ташкилот номидан совет ёшларини табриклайди.

Чехословакия ёшлар союзи Марказий Комитетининг раиси Владимир Ведра минбарга чиқади. Совет халқининг ва совет ёшларининг, Ленин комсомолининг қаҳрамонона меҳнат намунаси, деди у, биз учун битмас-туганмас тажриба манбаи, янги ҳаёт қурилишида мустаҳкам таянч бўлиб хизмат қилади.

Германия Демократик Республикаси озод немис ёшлари союзи Марказий Комитетининг биринчи секретари Хорст Шуман қуйидагиларни айтди:

— Ленин комсомоли озод немис ёшлари союзимиз учун тинчлик ишига садоқат намунаси, ёш авлоднинг порлоқ истиқболи учун кураш намунаси бўлиб келди ва шундай намуна бўлиб қолади. Ташкилотингизнинг ва ёшларингизнинг эришган муваффақиятлари йигит ва қизларимизнинг немислар юртида биринчи социалистик давлат бўлмиш Германия Демократик Республикасини янада мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашида уларга илҳом бағишлайди.

Руминия меҳнаткаш ёшлари союзи марказий комитетининг биринчи секретари Трофин Вирджил қуйидагиларни айтади:

— КПССнинг тарихий XXII съездида комсомолнинг фаолиятига юксак баҳо берилди. Биз бундан жуда хурсандмиз. Комсомол бизнинг ташкилотимиз учун, Руминиянинг барча ёшлари учун намуна бўлиб хизмат қилмоқда.

Трофин Вирджил социалистик қурилиш ишида актив қатнашаётган румин ёшларининг муваффақиятларига тўхталиб ўтади.

Италия коммунистик ёшлар федерациясининг миллий секретари Рино Сери нутқ сўзлайди. Нотиқ айтадики, КПСС XXII съездининг диққат марказида турган проблемалар бизнинг мамлакатимизда қизғин муҳокама қилинди. Бу муҳокамалар ижобий натижа берди, чунки, дейди Рино Сери, биз пролетар интернационализмини, Италия ёшларининг совет йигит ва қизлари билан дўстлик туйғуларини мустаҳкамладик. Шунинг учун ҳам ёшларимиз сизнинг съездингиз ишларига самимий иштиёқ билан назар солмоқдалар.

Рино Сери Италия халқининг фашизмга қарши курашида қатнашган итальян рассоми Ренато Гуттузо чизган суратни федерация номидан съезд президиумига топширади.

Венгрия коммунистик ёшлар союзи йигит ва қизлардан 640 минг кишини бирлаштиради. Союз Марказий Комитетининг биринчи секретари Арпад Пуллаи ана шу йигит ва қизларнинг фикр ва туйғуларини изҳор қилди. У шахсга сиғинишни тугатиш соҳасида дадил ва қатъий ғоявий кураш олиб борганликлари учун Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги совет коммунистларига Венгриядаги ёш коммунистларнинг, барча ёшларнинг ташаккурини изҳор қилди.

Бу съезд чинакам старт майдони бўлиб, қудратли комсомол ракетасининг коммунизм чўққиларига сари янги парвозига шу ердан зўр тайёргарлик кўрилмоқда, деди Болгария димитровчи коммунистик ёшлар союзи марказий комитетининг биринчи секретари Иван Абаджиев. Болгария ёшлари сизларнинг муваффақиятларингиздан қувонмоқдалар, бу муваффақиятлардан фахрланмоқдалар. Биз янги жамият қурилишида, социализм ва коммунизм учун мард курашчиларни тарбиялаб ўстиришда Ленин комсомолининг тажрибаларини ўрганиб, татбиқ қиламиз.

Корея Демократик Ёшлар союзи марказий Комитети раисининг ўринбосари Ко Сан Сун ўз нутқида қуйидагиларни айтди:

— Совет халқи эришган муваффақиятларда совет ёшларининг, Ленин комсомолининг ҳам хизмати катта. Ленин комсомоли КПССнинг муносиб резерви ва ёрдамчисидир. Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Корея Халқ Демократик Республикаси билан СССР ўртасида тузилган шартнома мамлакатларимизнинг халқларини янада маҳкам жипслаштирди. Осиёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашга қўшилган катта ҳисса бўлди.

Вьетнам меҳнаткаш ёшлар союзи марказий комитетининг биринчи секретари Ву Куанг бундай деди:

Вьетнам халқи, унинг ёшлари ўртоқ Хрушчев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида совет халқининг замонамизнинг буюк тарихий вазифасини бажаришига — Совет Иттифоқида коммунистик жамият қуришига аминдирлар.

Биз ҳисобот докладини ва делегатларнинг нутқларини зўр мамнуният билан тингладик. Бу доклад ва нутқлар кўп миллионли Ленин комсомоли, барча совет ёшлари коммунизм ишига чексиз содиқ эканликларини, партия ва халқнинг юксак ишончини шараф билан оқлашга қатъий бел боғлаганликларини яна бир марта исбот этади. Мўғулистон ёшлари революцион союзи Марказий Комитетининг биринчи секретари Чойжлин Пурэвжав шу тўғрида гапирди.

Куба ёш коммунистлари союзи миллий комитетининг аъзоси Приско Барросо бундай деди: Куба ёшлари бу съезд порлоқ истиқболга эришиш учун совет ёшларининг кучига куч қўшажагига ишонгани ҳолда, уни шодлик билан кутиб олди. Куба ёшлари ва уларнинг авангарди — ёш коммунистлар союзи ўзининг XIV съездига тўпланган Совет Иттифоқи комсомолига чексиз ишонадилар.

ТЎРТ ЙИЛ ИЧИДА УЧ БАРАВАРДАН ЗИЁД

Мандат комиссиясининг раиси Г. Дубрава қуйидагиларни айтди: XIV съезд олдидан бошланғич ташкилотларда ўтказилган ҳисобот-сайлов йиғилишлари, район, шаҳар, область ва ўлка комсомол конференциялари, шунингдек иттифоқчи республикалар ЛКСМ съездлари меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик ғоят ўсган бир вазиятда ўтди. Конференциялар ва съездларнинг делегатлари барча совет ёшларининг фикр ва туйғуларини изҳор қилиб, партия XXII съезди қарорларини, КПСС Программасини якдиллик билан маъқулладилар, жонажон Коммунистик партия ва унинг Н. С. Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашганликларини намойиш қилдилар. Ҳисобот даври комсомол ташкилотларининг ташкилий-сиёсий жиҳатдан янада мустаҳкамланганлиги билан, ВЛКСМ нинг сон ва сифат состави яхшиланганлиги билан характерланади.

Комсомол аъзоларидан қарийб 12 миллион киши, дейди Г. Дубрава, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда, етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришда бевосита қатнашмоқда.

Докладчи айтдики, партия ва давлат ҳаёти ленинча нормаларининг тикланиши ва янада ривожланиши, шахсга сиғинишнинг зарарли оқибатларини тугатиш соҳасида КПСС Марказий Комитети амалга оширган тадбирлар ВЛКСМ нинг бутун фаолиятига жуда катта таъсир кўрсатди.

Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари якдиллик билан ВЛКСМ XIV съездининг делегатлари қилиб сайланди.

61 миллат ва элат делегатлари совет ёшларининг бу съездида вакил бўлиб қатнашаётирлар. 500-га яқин делегат Совет Иттифоқи орден ва медаллари билан мукофотланган, 10 делегат Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак номни олишга сазовор бўлган. Делегатлардан 26 киши СССР Олий Советининг депутатлари ва 420 киши иттифоқчи, автоном республикалар ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг депутатларидир. Делегатларнинг қарийб 90 проценти олий, тўлиқсиз олий ва ўрта маълумотга эга.

ВЛКСМ XIV съезди съезднинг Мандат комиссияси докладини якдиллик билан тасдиқлади.

КОМСОМОЛЛАРНИНГ ТАШАББУСИ ЖЎШ УРСИН

Яхши меҳнат қилган, кўпгина яхши ишларнинг ташаббускори бўлган кишилар тажрибаларини ўртоқлашишлари, қилган ишлари тўғрисида сўзлаб беришлари керак. Свердловсклик моҳир ёшлар кўпгина шонли ишларни бажардилар. Улар кўпгина ажойиб ишларнинг ташаббускори бўлдилар. Делегатлар ВЛКСМ Свердловск область комитетининг секретари А. Куликовнинг нутқини мароқ билан тингладилар.

Озарбайжонда «Овқат тузсиз бўлмаганидек ҳаёт меҳнатсиз бўлмайди» дейдилар. Озарбайжон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари М Ализода ўз нутқини ана шу сўзлар билан бошлади. Боку пролетариатининг шонли традицияларида тарбияланган ёшларимиз, дейди у, кўп ажойиб ишларнинг ташаббускорлари бўлдилар.

Ҳозирги вақтда Латвияда янги қурилишлар кўпайиб кетди, дейди Латвия ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Зитманис. Яқин 20 йил ичида кўпгина йирик саноат корхоналари қурилади. Меҳнатсевар ёшлар ана шу қурилишларда ўз куч ва ғайратларини сарф қила оладилар.

Сўнгра А. Зитманис катта майдонларда маккажўхори, қанд лавлаги, дуккакли экинлар етиштиришга киришган қишлоқ ёшларининг ташаббуси тўғрисида гапиради.

ДОИМ ТАЙЁРМИЗ!

Съездлар саройининг мажлислар зали қизил галстуклар, баҳор гуллари билан яшнаб кетди. Ёш ленинчилар комсомолнинг катта байрами куни ўзларининг синалган етакчиларини табриклаш учун келдилар. Съезд залига 1600 пионер тўпланди. Делегатлар ўринларидан туриб ёш ўринбосарларни кутиб оладилар. Ёш ленинчилар съезд қатнашчиларини самимий табриклайдилар.

Ёш ленинчилар ўзларининг орзу тилаклари тўғрисида, пионерларнинг традицион бўлиб қолган ишлари ҳақида, болаларни бомба портлашларидан халос қилиш кераклиги ҳақида, география дарсликларида йил сайин янги комсомол шаҳарлари пайдо бўлиши лозим эканлиги тўғрисида, ҳар бир ёш ленинчи Гагарин ва Титов каби, механизатор Турсуной Охунова ва нефтчи Жаъфаров каби қаҳрамон бўлишни ўрганишга тайёр эканлиги ҳақида гапирадилар.

«ВЛКСМ Марказий Комитетининг ҳисоботи ва комсомолнинг КПСС XXII съезди қарорларидан келиб чиқадиган вазифалари» тўғрисидаги доклад, Марказий ревизия комиссиясининг доклади, ВЛКСМ Уставига киритиладиган ўзгартишлар тўғрисидаги доклад юзасидан музокараларда сўзга чиққан барча делегатлар мамлакат комсомол штабининг фаолиятини маъқуллайдилар, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда комсомолнинг активлигини янада оширишга қаратилган кўпгина муҳим таклифларни киритадилар.

* * *

Мамлакатимиз комсомолининг вакиллари 18 апрелда ўзларининг съездида амалий, муҳим, қизғин муҳокамани давом эттирмоқдалар.

ЁШЛАР — ЯНГИ МАРРАЛАРГА

— Биз коммунизм қурилишига кўпроқ ва салмоқдорроқ ҳисса қўшишдан иборат бир интилиш, бир истак билан яшамоқдамиз, — деди ўз нутқида Кировоград областидаги Димитров номли колхоз комсомол-ёшлар трактор бригадасининг бошлиғи **В. Яковлев.** — У раҳбарлик қилаётган бригада ўтган йил шундай мўл ҳосил етиштирдики, колхозда бундай ҳосилни ҳеч қачон хаёлга ҳам келтирганлари йўқ эди. Ёшлар эришган бу муваффақиятнинг сири — меҳнат қаҳрамонлари Е. Долинюк ва А. Гиталовнинг илғор тажрибасидан, мавжуд техникадан кенг ва моҳирлик билан фойдаланишда, йигит ва қизларнинг партия ва халқ олдидаги ўз масъулиятларини англашларидадир. Ёшлар коллективи бу йил янада юқори ҳосил олишга аҳд қилди. 600 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан қуруқ дон олишга ва бунда қўл меҳнатини ишлатмасликка қарор қилинди.

Москва область комсомол комитетининг секретари **А. Камшалов** янги марралар ҳақида ва бу мpermarраларни қандай қилиб эгаллаш ҳақида гапиради. Бу йилги баҳор ажойиб баҳор — КПСС тарихий XXII съездидан сўнг биринчи баҳор, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг мўл-кўллиги учун ҳал қилувчи курашнинг биринчи баҳоридир. Жонажон партиянинг қишлоқ хўжалиги соҳасида КПСС Марказий Комитети март Пленуми белгилаб берган топшириқларини шараф билан бажармоқ учун биз дабдабабозлик ва шовқун-суронлан, қоғозбозликдан воз кечишимиз керак. Ташкилотчилик ишлари таъсирлироқ бўлиши, ҳамма қишлоқ ёшларини коммунистик мусобақага жалб этишга қаратилиши лозим, дейди делегат.

Саноат корхоналарининг комсомоллари ишчилари қишлоқ хўжалигига одамларнинг меҳнатини енгиллаштирадиган янги машиналар бериш ҳақидаги чақириққа шараф билан жавоб бермоқдалар.

Қишлоқ хўжалигидаги каби саноатда ҳам комсомоллар коммунизм қуриш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишга интилмоқдалар.

Тожикистон ёшлари янги ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш ва улардан фойдаланиш учун катта юриш бошлади. Бу юриш ҳозир, экиш даврида бошланди.

Бу ҳол тасодифий эмас, дейди Тожикистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **Гулжиҳон Бобосодиқова.** Баҳор — энг қийин имтиҳонлардан биридир. Қишлоқ йигит ва қизлари масалаларни ишнинг кўзини билиб ҳал этишни, ўзларига топширилган ишга коммунистларча муносабатда бўлишни ўрганмоқдалар. Улар чигит экишни энг яхши муддатларда тугаллашга интилмоқдалар.

КПСС XXII съездининг қарорларида пахта етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда, чорвачиликни бутун чоралар билан ривожлантириш учун кураш олиб бориш зарурлиги кўрсатилди, шу сабабли мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтиришда қатнашишга ёшларни жалб этиш — республика комсомолининг асосий вазифаларидан биридир.

ҚУРАМИЗ, ТАРБИЯЛАЙМИЗ, ШИЖОАТКОРЛИК БИЛАН ИШЛАЙМИЗ

Областимиз ёшлари илгари ҳеч қачон шу кунлардагидек ғайратга тўлиб тошмаган, уларнинг илҳоми шу қадар қайнаб жўшмаган эди, чунки ҳозир биз яқин истиқбол сари — коммунизм сари отландик, дейди Волгоград область комсомол комитетининг секретари **А. Невструев.**

Волгоград комсомоллари кўпгина ажойиб ишларни қилдилар. КПСС XXII съезди номли Волга ГЭСи муддатидан бир йил илгари қуриб битказилганлигига совет халқи қаҳрамонлик деб ном берди. Комсомол йўлланмалари билан мамлакатнинг ҳамма томонларидан келган йигит ва қизлар ана шу қурилишда меҳнат қилдилар.

Меҳнат соҳасида ғайрат-шижоат юксалиб бормоқда. Областнинг йигит ва қизларидан 35 минг киши коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрли номни олишга сазовор бўлди. Волгоград трактор заводи комсомолларининг ташаббуси билан автоматлаштириш ва қўл меҳнатини тугатиш ҳаракати бошланиб кетди. Янги техникани оталикка олиш тобора кенг қулоч ёзмоқда.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министри **В. Елютин** ўз нутқида ёш мутахассисларни ҳар тарафлама камолатга эриштириш масаласига тўхталиб ўтди. Ҳозирги вақтда, дейди у, олий ва ўрта ўқув юртларида 3,5 миллиондан ортиқ йигит ва қиз таълим олмоқда. Яқин 20 йиллик охирига бориб, студентлар сони саккиз миллион кишига етади. Шу сабабли ўқув юртлари шохобчаси тағин ҳам кенгайтириб бориллаверади, сиртқи ва кечки таълим системасига алоҳида эътибор берилади.

Министр олий мактаб қайта қурилганлиги ёшларнинг билим олишига баракали таъсир кўрсатганлигини айтади. Таълим турмушга, практикага тобора кўпроқ яқинлашиб келмоқда. Шу билан бирга фан ва техника бир жойда тўхтаб қолаётгани йўқ. Хўжаликнинг кўпгина тармоқларига электроника сингиб кириб бормоқда.

Лекин, ҳозирги кунда билимдон мутахассис бўлишнинг ўзигина кифоя қилмайди, дейди нотиқ. Ҳар бир киши ўз шахсиятининг гармоник тарзда камол топишига эришмоғи, актив жамоатчилар сафидан жой олмоғи зарур. Ёш авлод ўзида мустаҳкам, букилмас дунёқарашни қунт билан тарбиялаб, вояга етказиши лозим.

— Янги парвозларни, шижоаткорона ишларни амалга оширишимиз учун жонажон партия бизларга қудратли қанотлар бериб қўйди, — дейди Арманистон комсомол Марказий Комитетининг секретари **В. Дарбинян.** — КПСС XXII съездининг тарихий қарорлари — бизнинг қанотларимиздир. Ленин партияси ишлаб чиққан янги Программа — бизнинг компасимиздир. Арманистон ёшлари ишлаб чиқаришнинг ҳар бир участкасида зарбдор куч ҳисобланади. Ёшларнинг актив иштироки билан сўнгги йилларда республикада халқ хўжалигининг 20 дан ортиқ энг муҳим объектлари қуриб битказилди. Шу объектлардан кўпчилиги турли вақтларда комсомол зарбдор қурилишлари деб эълон қилинган эди.

Комсомолларнинг, дейди «Юность» журналининг бош редактори, ёзувчи **Борис Полевой,** ёшларни партия Программаси руҳида тарбиялашдан ҳам кўра гўзалроқ, мароқлироқ вазифаси йўқ. Ахлоқ кодекси — токчада турадиган китоб, деворга осиб қўйиладиган плакат, ёдлаб олинадиган қоида эмас. Ахлоқ кодекси — социалистик жамиятнинг нормалари, ҳар жиҳатдан ғайри табиий ҳужжат бўлиб, уни турмушга татбиқ этишда ғайри табиий, янги йўллар топиш талаб қилинади. Бунда гап аввало, совет ёшларининг характерини тарбиялаб вояга етказиш ҳақида, ёшлар ўз ота-боболарининг ажойиб жонговар ва революцион тажрибасидаги ҳамма энг яхши нарсаларни ўзларига сингдириб олишлари, ўз ота-боболарининг шонли традицияларига ворис бўлишлари, лекин ворис бўлиш билан бирга, ана шу традицияларни ҳозирги кун шароитида ривожлантиришлари ва бойитишлари ҳақида боради.

Коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси, дейди ёзувчи, ижодкорликка, шижоаткорликка чорламоқда, ҳаммага маълум бўлган ҳақиқатларни ёдлаб олишга эмас, балки ҳали мисли кўрилмаган, янгиликларни барқарор қилишга ундамоқда. Ахлоқ кодекси аянчли цитатабозликка эмас, аксинча, тафаккур юритишга, ижодий мунозаралар олиб боришга, ижодий изланишларга ундамоқда. Ахлоқ кодекси одамларни нима қилсак, қай тарзда фикр юритсак, қандай ҳаёт кечирсак бўлар экан, деб справка олиб келиш учун кечаги кунга қайтиб боришга эмас, балки тобора олға ва олға қараб боришга ундамоқда.

Май ойида «Правда» газетасининг 50 йиллиги нишонланади. Бу — бутун совет матбуотининг улуғ айёмидир. Партия журналистларни ўзининг «дастёрлари» деб атаб, совет матбуотига жуда катта аҳамият бермоқда.

«Комсомольская правда» газетасининг бош редактори **Ю. Воронов** комсомол матбуотининг партия қўйган вазифаларни бажаришдаги аҳамияти ҳақида гапирди. У коммунистчасига меҳнат қилиш ҳаракатига тўхталиб, коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари деган номни олиш учун мусобақа янги формалар билан муттасил бойитилмоқда, деди.

ВАТАННИ, КОММУНИЗМ ИШИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ — МУҚАДДАС БУРЧИМИЗ

Съезд қатнашчилари СССР Қуролли Кучларининг вакилини қизғин кутиб олдилар.

— Қуролли Кучларнинг комсомоллари бутун совет ёшлари, бутун совет халқи билан биргаликда ҳамфикр, ҳамнафас бўлиб яшамоқдалар, — деди Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош Сиёсий Бошқармаси бошлиғининг комсомол иши бўйича ёрдамчиси **А. Лизачев.** — Жанговар постда турган совет жангчиси ҳам коммунизм қурилишидан иборат умумхалқ курашининг актив қатнашчисидир.

Делегат бундай деб таъкидлайди: империалистик давлатларнинг ҳукмрон доиралари зўр бериб қуролланишнинг авжига чиқараётганликларини, Ватанимизга ва социалистик лагерь мамлакатларига қарши ҳарбий авантюралар планини тузаётганликларини жангчиларимиз жуда яхши билиб турибдилар. Аҳа шу жаноблар, деди нотиқ, ўтмиш сабоқларини унутиб қўйганга ўхшайдилар.

Бизнинг Қуролли Кучларимиз ҳозир ҳар қачонгидан ҳам қудратлидир, дейди армия ва флот комсомолларининг делегати. Ракета-ядро қуроли барча турдаги Қуролли Кучлар жанговар қудратининг негизини ташкил этади. Ана шу қурол планетамизнинг ҳар қандай нуқтасида турган агрессорни янчиб ташлай олади ҳамда қаерга қараб отилмасин нишонга тўғри бориб тегаверади.

Қисмлар ва кемалар составининг 80 процентдан кўпроғи коммунист ва комсомоллардан иборат.

Делегат съезд қатнашчиларига маълум қилдики, мамлакатнинг барча комсомоллари каби жангчи комсомоллар ҳам ВЛКСМ XIV съездига жанговар монолит коллектив бўлиб келдилар. Армия ва флотдаги комсомол ташкилотлари ёшларни тарбиялаш, қўшиннинг жанговар тайёргарлигини оширишда командирларга, партия ташкилотларига актив ёрдам бермоқдалар. ВЛКСМ съезди шарафига ҳамма округлар ва флотларда фойдали ишлар ва ташаббуслар комсомол эстафетаси ўтказилди. Туркистон ҳарбий округининг десантчи жангчилари 5 минг метрдан кўпроқ баландликдан группа-группа бўлиб сакраб, кислород приборларини ишлатмадилар ва парашютларни кечроқ очиш усулини қўлландилар. Улар спорт соҳасида жаҳон миқёсида эришган ана шу ютуқларини Ленин комсомолининг XIV съездига бағишладилар.

Қуролли Кучлардаги ҳар беш комсомол аъзосининг бири уч — тўрттадан ҳарбий шавкат нишонини, ўқиш аълочиси, даражали мутахассис, разрядли спортчи нишонларини ва ГТО значокларини олишга сазовор бўлди.

Ракетачиларимизнинг ишлари муваффақиятли бормоқда. Ўрта масофага отиладиган жанговар ракеталарнинг 90 процентдан кўпроғи яхши ва аъло натижалар берди, қитъалараро ракеталарга келганда шуни айтиш керакки, бу ракеталарнинг ҳаммаси ўз вазифасини нуқул «яхши» ва «аъло» баҳоларга бажармоқда. Бу йил армия ва флот жангчиларидан мингга яқин киши жанговар техникани маҳорат билан эгаллаб олганлиги, мардлиги ва жасурлиги учун Совет Иттифоқи орден ва медаллари билан мукофотланди.

Нотиқ КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумидан кейин комсомол ишлари анча кучайиб кетганлигини, Армия ва Флотдаги комсомол ташкилотларининг роли ҳамда обрўси ошганлигини таъкидлаб ўтади. Армия ва Флотдаги ёшлар оммасига партия таъсири тағин ҳам кўпроқ кучайди. ВЛКСМ XIII съездидан кейин ўтган давbooрнинг ўзида Қуролли Кучларда бундан аввалги ҳисобот давридагига нисбатан уч баравар кўп комсомол аъзоси партия сафига қабул қилинди.

Делегат бутун залнинг қарсаклари остида ўзининг жанговар ўртоқлари номидан съезд қатнашчиларини, бутун Ленин комсомолини ишонтириб айтадики, мамлакат Қуролли Кучларининг Ленин васиятларига содиқ бўлган комсомоллари Улуғ Ватанимизни, коммунизм ишини ҳимоя қилишдан иборат муқаддас ишга бутун куч-қувватларини, агар лозим бўлса жонларини бағишлайдилар.

ЛЕНИНЧИ КОММУНИСТГА ХОС ФАЗИЛАТЛАРНИ ВОЯГА ЕТКАЗАЙЛИК

Комсомол актив курашчиларни, иродали ва эътиқодли кишиларни тарбиялаб етиштирмоғи, ҳар бир йигит ва қизда ленинчи коммунистга хос фазилатларни камол топтирмоғи керак. КПСС Марказий Комитетининг ВЛКСМ XIV съездига табрикномасида ана шундай вазифа қўйилди.

Ленинчи коммунист! Бу киши Ватанга, партияга, коммунизм ишига бутун жони-дили билан содиқ бўлиши, совет халқи олдида турган тарихий вазифаларни ҳал қилишда ижодкорлик билан актив иштирок этмоғи керак. Юксак маънавий фазилатлар, фидокорона меҳнат қилиш, ғоявий жиҳатдан чиниққан бўлиш, марксча-ленинча фан чўққиларини эгаллашга муттасил интилиш — улуғ Коммунистик партиямиз аъзосига хос бўлган хусусиятлардир.

— Совет Литваси барпо қилинганига атиги 22 йил бўлди, — дейди Литва ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **А. Чеснавичус.** Ижодий куч ва ғайратга тўлиб тошган навқирон Литва қардош совет республикалари билан бир сафда коммунизмнинг порлоқ чўққилари сари шаҳдам қадам ташлаб бормоқда. Ўз республикасининг тенгдошлари бўлган комсомоллар ҳозирги кунда электростанцияларни барпо қилмоқдалар, биринчи даражали электрон машиналарни яратмоқдалар, комсомол гектарларида маккажўхори ва қанд лавлаги етиштирмоқдалар.

Қишлоқ хўжалигининг кучли суратда юксалишини таъминлашни бугун биз республика комсомол ташкилотининг асосий вазифаси деб ҳисоблаймиз, деди нотиқ.

Молдавия ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **Г. Лаврaнчук** ўз нутқида республика ёш маккажўхорикорларининг жўшқин ишларидан далолат берувчи ажойиб рақамларни айтиб ўтди. Ўтган йили ана шу серхосият экинни етиштириш усталарининг Бутуниттифоқ мусобақасида молдаван йигит ва қизларидан 70 мингдан кўпроқ киши қатнашди. Улар комсомол майдонларининг ҳар гектаридан 44,8 центнердан сараланган дон йиғиштириб олдилар. Илғор звенолар эса 80 ва ҳатто 100 центнерга етказиб ҳосил олди.

Ёшлар бу йил тағин ҳам баландроқ маррани кўзламоқда. Комсомоллар ишлаётган маккажўхоризорларнинг жами майдони 300 минг гектардан иборат жуда катта массивни ташкил этади. Шу жумладан 200 минг гектарнинг ҳар гектаридан камида 50 центнер маккажўхори ҳосили олинади. Ёшлар чорвачилик соҳасидаги қолоқликни тугатиш учун катта куч-ғайрат сарфламоқда. Ҳозирдаёқ 600 дан ортиқ, чорва фермасида фақат комсомол-ёшлар ишлай бошлади.

ВЛКСМ Краснодар ўлка комитетининг секретари **В. Гавриленко** таъкидлаб айтадики, партия турмуши нормаларининг тикланганлиги, шахсга сиғиниш оқибатларининг тугатилганлиги комсомол олдида жуда катта перспективалар очиб берди. Нотиқ мамлакатимиз тўғри йўлдан порлоқ истиқбол сари бораётганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, Никита Сергеевич Хрушчевга ёшлар номидан миннатдорчилик билдиради.

Комсомол, дейди Қирғизистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **К. Қулматов,** қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўллиги яратиш, техника тараққиёти учун курашнинг олдинги сафларида бормоқда. Қирғизистоннинг ёш ватанпарварлари хўжалик ва маданий қурилишнинг турли участкаларида ибрат кўрсатиб ишладилар. Делегат ўзининг шу сўзларини тасдиқлаш учун комсомоллар оталикка олган Учқўрғон ГЭС қурилишининг биринчи агрегати шу кунларда, яъни муддатидан анча олдин саноатга ток бера бошлаганлигини мисол қилиб кўрсатади.

Қишлоқ комсомоли ҳам ишчи ёшлардан орқада қолмаётир. Ҳозир комсомол значоги таққан 44 мингдан кўпроқ йигит ва қиз Қирғизистон колхоз ва совхозларида меҳнат қилмоқда. Қирғизистон комсомолларининг «Ёшлар фермаларга бориб ишласин, қўриқ ерларни ўзлаштирсин» деган ташаббуси ҳамма ёққа кенг қулоч ёйди. Ёш ватанпарварлардан ўн минг киши чорва фермаларига бориб, ана шу олийжаноб ва қийин иш билан астойдил шуғуллана бошлади.

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ — ЖАҲОН ЁШЛАРИНИНГ ДЎСТИ ВА БИРОДАРИ

Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи — ер юзидаги барча ёшларнинг дўсти ва биродари, социал тараққиёт учун, зулм ва адолатсизликка қарши, ёш авлоднинг порлоқ истиқболи учун курашнинг сидқидил тарафдоридир.

ВЛКСМ XIV съездини табриклаб сўзга чиқаётган турли мамлакатлардаги ёшлар союзи раҳбарларининг нутқларида ана шу фикр ўз ифодасини яққол топмоқда. Ҳар бир нотиқ ўз нутқини съезд делегатларига, Совет Иттифоқи комсомолларига, барча ёшларига қутлов сўзлари билан бошламоқда. Залда гулдурос қарсаклар янграб турибди. Делегатлар кўпгина мамлакатлардан келган дўстларига миллион-миллион совет йигит ва қизлари номидан қизғин ташаккур айтмоқдалар.

Финляндия демократик ёшлар союзининг бош секретари Олави Хуннинен, Индонезия халқ ёшлари миллий кенгаши ижроия комитетининг аъзоси Суниади, Япония демократик ёшлар иттифоқининг бош секретари Минору Маэда, Германия Коммунистик партияси ёшлар секциясининг вакили Георг, Буюк Британия коммунистик союзининг миллий секретари Жимми Рид якдиллик билан айтдиларки, комсомол энг яхши келажак учун, уруш даҳшатларидан холи бўлган ҳаёт учун курашда бутун жаҳондаги ёшларнинг прогрессив ҳаракатига муносиб намуна бўлиб қолди.

Раислик қилувчи Жазоир Коммунистик партияси ёшлар секциясининг вакили Абдулқодир Алаварониёга сўз берилади, деб эълон қилганида залда бир неча минутгача гулдурос қарсаклар, табрик хитоблари янграб туради. Жазоирнинг қаҳрамон ёшлари ўз матонати, довюраклиги, баҳодирлиги, эрксеварлиги билан жаҳон ёшлари ўртасида жуда катта ҳурмат эътибор қозонди.

Австрия эркин ёшлари союзининг раиси Карл Рейтер, Умумҳиндистон ёшлар федерациясининг бош секретари Митра, Аргентина коммунистик ёшлар федерациясининг бош секретари Хорхе Бергстейн, Канада коммунистик ёшлар иттифоқининг миллий секретари Том Моррис, Нигер демократик ёшлар союзининг бош секретари Ардали Дауда, Гана пионерлар ташкилотининг вакили Е. К. Ащи ҳам табрик нутқи сўзладилар.

(ТАСС).

* * *

МОСКВА, 19 апрель. (ТАСС). Бугун ВЛКСМ XIV съездининг эрталабки мажлисида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади.

Съезд делегатлари ва меҳмонлар Н. С. Хрушчевни ўринларидан туриб, гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар. Ҳамма ёқдан совет халқи, Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети шарафига, совет ёшлари ва Ленин комсомоли шарафига табрик сўзлари янграйди.

ИЖТИМОИЙ ФАН ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ СЕМИНАР-КЕНГАШИ

18 апрелда Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ижтимоий фан ўқитувчиларининг республика семинар-кенгаши очилди. Кенгашни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети чақирди. Семинар-кенгаш ишида ижтимоий фан кафедраларининг мудирлари ва ўқитувчилари, олий ўқув юртларининг ректорлари ва техникумларнинг директорлари, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари партия ташкилотларининг секретарлари, республика партия, совет ва комсомол ташкилотлари ходимлари, Москванинг атоқли олимлари қатнашмоқда.

КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов семинар-кенгашни кириш нутқи сўзлаб очди.

Биринчи ялпи мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари З. Р. Раҳимбобоеванинг «КПСС XXII съезди ҳамда республика олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ижтимоий фан ўқитувчиларининг вазифалари» ҳақидаги доклади тингланди.

Докладни муҳокама қилишда Низомий номидаги Тошкент педагогика институти сиёсий иқтисод кафедрасининг мудири Ш. Н. Ўлмасбоев, Ленин номидаги Тошкент Давлат университети диалектик ва тарихий материализм кафедрасининг мудири Н. И. Мирошхина, Тошкент молия-иқтисод институтининг ректори М. М. Қориев, республика Фанлар академияси Философия ва ҳуқуқ институтининг директори М. Хайруллаев, Ўзбекистон ССР Олий ва Ўрта махсус таълим министрлиги ижтимоий фанлар илмий-методика секциясининг раиси профессор А. М. Аминов, Тошкент политехника институти партия комитетининг секретари, философия кафедрасининг мудири А. О. Ортиқов, Тошкент машинасозлик техникумининг сиёсий билим асослари ўқитувчиси Х. Вохитов, Навоий номидаги Самарқанд давлат университетининг КПСС тарихи кафедраси мудири М. Эгамбердиев, Улуғбек номидаги Фарғона педагогика институтининг марксизм-ленинизм кафедраси доценти В. С. Михайлов, Тошкент кооператив техникумининг ўқитувчиси И. В. Архипов, Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг КПСС тарихи кафедрасининг мудири И. И. Иброҳимовлар қатнашди.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясининг профессори А. А. Тимофеевский «Партияни жипслаштириш ва мустаҳкамлашда ленинчи «Правда»нинг роли» тўғрисида лекция ўқиди.

Семинар-кенгаш уч кун давом этади.

Семинар-кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари Г. Ф. Наймушин, Ё. С. Насриддинова, Ф. Е. Титов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолигига кандидат Қ. Муртазоев, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, Х. Эргашев қатнашмоқдалар.

Кеча секциялар бўйича иш бошланди. (ЎзТАГ).

Шу кунларда Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг далаларида ҳаёт қайнамоқда. Қайси пайкалга назар ташламанг мўл ҳосил учун енг шимариб ишга киришган механизаторларни, пахтакорларни учратасиз. Мана, колхознинг 1-бригадаси далалари. Бу ерда сўнгги гектарларга 60х45 сантиметрли схемада квадрат-уялаб чигит экилмоқда. Моҳир механизатор Абдурасул Бобоқулов ҳам, ўз ишларининг усталари бўлган экипаж аъзоларидан Қоржов Баротов, Абдуқодир Бойсунов, Маҳмуд Ўрозбоев ўртоқлар ҳам аниқ квадратлар ҳосил қилиш, белгиланган миқдорда уруғлик сарфлашга ҳаракат қилиб меҳнат қилмоқдалар. Бригада пахтакорлари бу йил ҳар гектар ердан пландаги 24 центнер ўрнига камида 30 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтарамиз деб зиммаларига юксак мажбурият олишган. Суратда: бригада даласида чигит экиш пайти.

М. Шевелев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИ ЮКСАЛМОҚДА

Ўзбекистон саноат ходимлари КПСС XXII съезди қарорларини амалга ошириш учун курашиб, 1962 йилнинг биринчи кварталида ишлаб чиқариш соҳасида янги ютуқларни қўлга киритдилар. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика бошқармасининг ахборотида таъкидланадики, етти йиллик тўртинчи йилининг биринчи кварталида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш давлат плани 105 процент бажарилди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан саноат маҳсулотининг ҳажми 10 процент кўпайди. Маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши планда кўрсатилганидан икки баравардан ҳам зиёдроқ ортди.

1962 йил биринчи квартал плани ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашига қарашли саноатда 105 процент адо этилди. Халқ хўжалиги кенгашининг барча тармоқ бошқармалари шу давр ичида давлат планини ошириб бажардилар. Республика министрликлари ва бошқармаларида ҳам квартал плани ошириб бажарилди. Планни 99,5 процент бажарган Қурилиш министрлиги бундан мустаснодир.

Ахборотда саноат айрим тармоқларининг янада ривожланганлигини кўрсатувчи рақамлар келтирилган. Қора ва рангли металлургияда ялпи маҳсулот чиқариш ўтган йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан бир ярим баравар, ёқилғи саноатида 19 процент, машинасозлик ва металлни қайта ишлаш саноатида 22 процент, химия саноатида 8 процент, бинокорлик материаллари саноатида 13 процент, ўрмон, қоғоз ва ёғочни қайта ишлаш саноатида 13 процент, енгил саноатда 6 процент, озиқ-овқат саноатида 9 процент кўпайди. Электроэнергия ва иссиқлик энергияси ҳосил қилиш шу давр ичида 9 процент ортди.

Республиканинг барча областлари биринчи квартал планини ошириб бажардилар. Тошкент шаҳри давлат топшириғини 103 процент, Тошкент области 105 процент ва Қорақалпоғистон АССР 109 процент бажарди.

Пўлат, электр энергия, дизеллар, силовой трансформаторлар, бронекабель, центробеж насослар, компрессорлар, химия машина ускуналари, экскаваторлар, трактор прицеплари, йиғма темир-бетон конструкциялар, цемент ва бошқа хил қурилиш материаллари ишлаб чиқариш ўтган йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан кўпайди. Нефть ва газ чиқариш кўпайди. Мебель, рўзғор холодильниклари, кўн ва бошқа товарлар, енгил ва озиқ-овқат саноати маҳсулотлари ўтган йилнинг биринчи кварталидагидан анча кўп чиқарилди.

Пландан ташқари 45 минг тонна кўмир қазиб чиқарилди, пахтачилик учун кўп миқдорда машиналар чиқарилди, 13,3 минг тонна минерал ўғит, 16,2 минг тонна цемент, 21 минг квадрат метр деразa ойнаси, 16,9 минг тонна пахта толаси, 39 минг метр шойи газлама, 152 минг жуфт пайпоқлар, 63 минг дона уст кийим трикотажи, 43 минг жуфт чарм пойафзал, 121 тонна колбасалар, 413 тонна гўшт, 3,8 миллион шартли банка консервалар, 3,7 минг тонна ўсимлик ёғи ва бошқа жуда кўп маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Шу билан бирга осма электр кранлар, йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар, ип газлама, мол ёғи, ёғи олинмаган сут маҳсулотлари, мебель ва маҳсулотларнинг бошқа баъзи турларини ишлаб чиқариш бўйича давлат плани бажарилмай қолди.

Ўзбекистон ССР саноат корхоналарида 1962 йилнинг биринчи кварталида технология процессларини такомиллаштириш, ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаш юзасидан бир қанча тадбирлар амалга оширилди, рационализаторлик таклифларини жорий қилиш давом эттирилди. Натижада меҳнат унумдорлиги янада ўсди. 1962 йилнинг биринчи кварталида Ўзбекистон ССР саноатида меҳнат унумдорлигини ошириш плани 103 процент бажарилди, меҳнат унумдорлиги 1961 йилнинг шу давридагига нисбатан 5 процент ўсди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни оширишнинг ярмидан кўпроғи меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига қўлга киритилди.

Республика саноатида товар маҳсулотининг планда кўрсатилган таннархи камайтирилганлиги натижасида кўп миқдорда маблағ тежаб қолинди.

Шу билан бирга баъзи бир корхоналар ялпи маҳсулот чиқариш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан планда белгиланган даражага эриша олмадилар. (ЎзТАГ).

Пиллачиларга ҳақ тўлашнинг янги тартиби

«III ИНТЕРНАЦИОНАЛ» КОЛХОЗИ ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ АЖОЙИБ ТАШАББУСИ

Юқори Чирчиқ районидаги «III Интернационал» колхозининг пиллачилари КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларидан илҳомланиб, бу йил 218 қути қурт уруғидан 18 тонна пилла ҳосили етиштириш мажбуриятини олган эдилар. Ҳозиргача 218 қути уруғнинг фақат 175 қутиси тўлиқ очирилди ва звеноларга тарқатилди. Пиллачилар очилмай қолган уруғларнинг ўрнини тўлдириш учун мавжуд 175 қути уруғдан мажбуриятда белгиланган ҳосилни олишга аҳд қилишди.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти пиллачиларни рағбатлантириш мақсадида уларга ҳақ тўлашнинг янги тартибини белгилади. Шунга мувофиқ ҳар қути уруғдан 60 килограммгача пилла етиштирган колхозчиларга умумий асосда ҳақ тўлана веради. 60 килограммдан 70 килограммгача ҳосил етиштирганлар ошиқча топширилган пилла учун олинган ҳақнинг 50 процентини оладилар, 70 килограммдан 80 килограммгача етиштирганларга ошиқча топширилган пилла учун олинган ҳақнинг 75 проценти, 80 килограммдан ортиқ бўлганда 100 проценти тўланади.

Колхозчилар бу янги тартибни қизғин маъқулладилар ва ўз зиммаларига янги мажбуриятлар олдилар. Чунончи колхознинг илғор пиллачилари Т. Норбоева, М. Дибердиева, Х. Хайитматова ўртоқлар ҳар қути уруғдан 80-100 килограммдан пилла етиштиришга аҳд қилдилар.

Ҳозир улар боқаётган қурт учинчи ёшга кирди. Колхозчилар қурт боқишни жадал усул билан ўтказиб, давлатга пилла топшириш планини баҳорги қурт боқиш ҳисобига бажармоқчилар.

Р. ДОВУТБЕКОВ.

БАҲОРГИ ҚУРТ БОҚИШНИ НАМУНАЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

ПИЛЛА—ТИЛЛА

Халқимиз айтадиган етти хазинанинг бири ипак қуртидир. Ипак қурти ўрайдиган пилла тилладек қимматли ва азиз. Она-Ватанга мўл-кўл пилла етказиб бериш, халқни шойи ипакка безантириш ҳар бир пиллачининг шарафли бурчидир. Областимиз пиллачилари буни яхши тушунадилар. Шунинг учун ҳам улар бу йил давлатга 1260 тонна юқори сифатли пилла етказиб бериш юзасидан зиммаларига катта мажбурият олишди.

Бу юксак мажбурият ўз-ўзидан бажарилмайди. Бунинг учун ишнинг кўзини билиб кўнгилдагидек меҳнат қилиш керак. Бу йилги шароитлар пиллачиларимиз зиммасига оғир ва масъулиятли вазифаларни юклаяпти. Кўпчилик инкубаторияларда қурт уруғи яхши очирилмади, натижада кам миқдорда ипак қурти олинди. Шунингдек, бу йил ўтган йилдагига нисбатан 5—6 минг қути ипак қурти кам боқилаяпти. Бу «кам қурт боқаяпмиз, демак кам пилла берсак ҳам бўлаверади» деган кайфиятни туғдирмаслиги лозим. 5—6 минг ипак қуртининг кам боқилиши қуртларга етарли жой тайёрлашга, кўп миқдорда барг етказиб беришга имкон беради. Натижада ҳосилдорликни ошириш ҳисобига мўлжалдаги пиллани олиш мумкин бўлади.

Маълумки ипак қуртлари яйраб ўсса, унинг ҳосили ҳам юқори, ҳам сифатли бўлади. Шунинг учун ҳар бир қути ипак қуртига камида 60—70 квадрат метр жой ҳозирлаш зарур. Бундан ташқари ипак қуртларига бериладиган тут барглари етарли бўлиши шарт. Агар қурт боқувчи ипак қуртларини яйратиб ўстирса, уларга ўз вақтида тут барги етказиб берса у ҳар бир квадрат метр жойдан камида бир килограммдан, бошқача қилиб айтганда ҳар қути қурт уруғидан 65—70 килограммдан пилла ҳосили олишга муваффақ бўлади.

Областимизнинг кўпчилик илғор хўжаликларида ҳозир ипак қуртлари учинчи, тўртинчи ёшга ўтмоқда. Қуртларнинг бу ёшида сўкчак ёки этажеркалар етарли бўлиши лозим. Қуртхонанинг ҳарорати 26—27 даража, намлиги 60—65 процент бўлиши керак. Хоналарни об-ҳаво шароити қандай бўлишидан қатъий назар ҳар икки соатда 10—15 минут давомида шамоллатиш ва бир мартадан эски ғонани янгилаб туриш талаб этилади. Акс ҳолда қуртлар димланиб сариқ касаллигига дучор бўлади.

Ипак қуртларининг бешинчи ёшида ва пилла ўраш даврида ҳар қути ипак қурти 60—70 квадрат метр жойда боқилиши зарур. Бунда қуртхонанинг ҳарорати 25—26 даража, намлиги 65—70 процент бўлади. Қурт боқиш мавсумининг бу даврида ҳам хоналарни ҳар 1—1,5 соатда 10—15 минут давомида шамоллатиш керак. Бешинчи ёшга кирганда бир қути ипак қурти ўртача 700—750 килограмм барг ейди. Бундай пайтда ғона қалинлашиб кетади. Шунинг учун ҳам қуртлар бешинчи ёшга киргач икки кундан сўнг кунора эски ғона янгиланиб турилади.

Пилла ўрай бошлаган қуртларга даста қўйишга алоҳида эътибор бериш керак. Одатда ипак қуртлари 3 кун давомида дастага киради. Шунинг учун биринчи куни дасталар этажерка ёки сўкчакнинг атрофларига қўйиб чиқилади. Сўнгра дасталар ярим — бир метр оралиғида қолган жойларга ҳам ўрнатиб чиқилади. Даста қўйилмаган очиқ жойларга эса вақти-вақти билан барг солиб турилади. Бу баргларни ҳали пилла ўрашга етилмаган қуртлар ейди. Даста қўйилгандан сўнг уч кун ўтгач, пилла ўрашга киришмаган қуртлар териб олиниб, бошқа жойга кўчирилади. Улар алоҳида боқилади.

Пилла ўрашга киришган қуртларнинг устига ҳар хил нарсаларни ёпиб димлаб қўйиш ярамайди. Бундай қилинса қуртнинг нафас олиши оғирлашади ва у пиллани тўла ўролмайди, қорасон касаллигига дучор бўлади. Қорасон эса қуртларга тез юқади. Пилла ўраш даврида ҳам қуртхонани ҳар икки соатда шамоллатиб туриш керак.

Қурт боқувчиларимиз ипак қуртларга сифатли тут барги едиришга алоҳида аҳамият беришлари керак. Бу йилги об-ҳаво шароитида тут баргларидаги сув моддаси кам бўлаяпти. Шу сабабли улар тез сўлиб қолади ва тўйимлилик сифатини йўқотади. Шунинг учун баргни салқин пайтларда қирқиш керак. Қирқиб келинган барглар алоҳида ажратилган салқин хоналарда устига ҳўл нарса ёпилган ҳолда сақланади. Баргларни қуртхоналарда сақлаш мутлақо мумкин эмас. Чунки барг қуртхонанинг намлик даражасини ошириб юборади.

Бу йил об-ҳаво шароитлари ўтдан олинадиган дасталарнинг тез пишиб етилишига тўсқинлик қилаяпти. Шунинг учун ҳозирданоқ даста тайёрлаш тўғрисида ўйлаш керак. Пахтакор районларда ғўзапоядан, бошқа жойларда эса шолипохолдан ва қуртларнинг учинчи-тўртинчи ёшида чиққан ғоналардан даста тайёрлаш мумкин.

Ғўзапоянинг илдиз томони қирқиб ташланади ва у оқин сувда обдон ювилади, сўнгра офтобда қуритилади. Ғўзапоянинг 10—12 донасини супурגига ўхшатиб бойланса, у дурустгина дастанинг вазифасини ўтайди. Ғўзапоядан даста тайёрлаш қийин иш эмас, бир қурт боқувчи бир кунда 100—120 та даста тайёрлай олади. Ғона ва шолипохолдан ҳам худди шу тартибда даста тайёрланади. Ҳар бир қути ипак қурти учун 200 дона даста тайёрлаш керак. Дасталар сўкчак ёки этажеркаларга қўйилишидан олдин обдон қуритилади. Дасталарни қуртхоналарга куннинг иссиқ вақтларида ўрнатиш керак.

Энди пиллачилар меҳнатига ҳақ тўлаш ҳақида икки оғиз гап. Областимизда республикада биринчи бўлиб пиллачиларнинг меҳнатига тўғридан-тўғри нақд пул билан ҳақ тўлашга ўтилган. Агар қурт боқувчи берилган планни бажарса, топширилган пилла нархининг 50—60 процентини олади. Пландан ташқари топширилган ҳар бир килограмм пилла нархининг 75 проценти қуртбоқарга берилади. Айтайлик бир звено қурт боқувчилари уч қути ипак қурти боқишган, уларга 60 килограммдан ҳосил олиш топширилган. Бу звено 180 килограмм пилла топширса планни бажаради. Ана шу ютуғи учун звено аъзоларига ҳар бир килограмм пилла ҳисобига 2 сўм 25 тийиндан ёки 2 сўм 70 тийиндан ҳақ тўланади. Шундай қилиб бу звено ҳаммаси бўлиб 405 сўм ёки 486 сўм пул олади. Ҳар қути ипак қуртидан 70 килограммдан пилла ҳосили олинди, дейлик, бундай тақдирда звено пландан ташқари 30 килограмм пилла топширади. Қуртбоқарлар ана шу пилланинг ҳар бир килограмми ҳисобига 3 сўм 40 тийиндан ҳақ олишади, Қисқаси бу звено ҳар қути ипак қуртидан ўртача 70 килограммдан пилла ҳосили олса, унга ҳаммаси бўлиб 588 сўм пул тўланади.

Қурт боқувчиларга аванс пули ҳам берилади. Аванс ҳар бир килограмм пилла ҳисобига 50 тийиндан берилади. Бу фикрни равшан тушунтириш учун яна юқорида айтиб ўтилган звенони мисолга келтирамиз. Уч қути ипак қуртидан 180 килограмм пилла топширадиган бўлса, 90 сўм миқдорида аванс пули олади. Авансга берилган бу пуллар план бажарилиб, ҳамма пилла топширилганидан сўнг ушлаб қолинади.

Пиллачиларимиз меҳнатига тўланадиган ҳақнинг бунчалик яхши ташкил этилганлиги пилладан мўл ҳосил етиштиришда катта аҳамиятга эгадир.

Областимизнинг пиллачилари! Мўл пилла ҳосилининг тақдири сизнинг қўлингизда. Агар куч-ғайратингизни аямасдан меҳнат қилсангиз, зиммага олинган юксак мажбурият сўзсиз бажарилади, она-Ватан олдида, халқ олдида юзингиз ёруғ бўлади!

А. АЛИМОВ,
область ипакчилик бошқармасининг бошлиғи, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯНИНГ ДОҲИЁНА ПЛАНИ

(В. И. ЛЕНИННИНГ АПРЕЛЬ ТЕЗИСЛАРИ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАНИГА 45 ЙИЛ ТЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

Инсоният гениийси, ер юзидаги барча меҳнаткашларнинг йўлбошчиси ва устози В. И. Ленин социалистик революция назариясини ишлаб чиқди ва бу назарияни ҳаётга тадбиқ этди. Социалистик революция назарияси капиталистик тузумни ағдариб ташлаш, ишчилар учун революцион кураш ва социалистик жамият қуриш йўлини ёритиш учун зарур эди.

В. И. Ленин социалистик революция ҳақидаги таълимотини Россиядаги аниқ шарт-шароитларни ҳамда вазиятни пухта ўрганиш асосида ишлаб чиқди. Маълумки, Ленин 1905 йилдаёқ ўзининг «Демократик революцияда социал-демократиянинг икки тактикаси» номли асарида буржуа-демократик революциянинг социалистик революцияга ўсиб ўтиши назариясини асослаб берди ва революциянинг биринчи давридан унинг иккинчи даврига ўтишнинг большевистик стратегия ва тактикасини белгилади.

Ишчилар ва деҳқонлар диктатураси чоризм устидан ғалаба қозонгандан кейин революцияни ярим йўлда тўхтатиб қўйиш керак эмас, балки революцияни охиригача давом эттириш, контрреволюция қолдиқларини тугатиш ва шу давр ичида пролетариатнинг сиёсий жиҳатдан онгли ва буюк армия бўлиб уюшиши учун социалистик революцияга бевосита ўтиш керак эди.

Ленин башорат қилиб бундай деган эди: «Биз демократик революциядан дарҳол социалистик революцияга ўтабошлаймиз, бунда ўз кучимизга, онгли ва уюшган пролетариатнинг кучига айни мувофиқ равишда ўтабошлаймиз. Биз узлуксиз революция тарафдоримиз. Биз ярим йўлда тўхтаб қолмаймиз». Ленинча таълимотга амал қилган ишчилар синфи ва деҳқонлар оммаси партиямиз бошчилигида 1917 йил февраль буржуа-демократик революциясини амалга ошириб, 300 йилдан ортиқ ҳукмронлик қилган Романовлар авлодининг охирги сулоласини емириб ташладилар.

Чоризмнинг ағдарилиши билан мамлакат тарихида янги давр бошланди. Янги вазият эса партиядан янгича йўл тутишни, янги стратегия планини, бошқача тактика ва бошқача шиорларни талаб қиларди. Бу масалаларнинг ҳаммасини В. И. Ленин ҳал қилиб берди. Эмиграцияда бўлган Ленин революциянинг биринчи кунларидаёқ мақолалар ёзиб, уларни «Ироқдан хатлар» деб атади. Бу мақолаларида у революциядан кейин партия қандай йўл тутиши кераклигини кўрсатиб берди. В. И. Ленин, революция ҳали тамом бўлгани йўқ, унинг фақат биринчи босқичигина тугалланди, ишчилар қаҳрамонлик кўрсатиб, революциянинг иккинчи босқичида ғалабага эришмоқлари керак, деб ёзган эди.

Россиядаги февраль буржуа-демократик революциясининг ғалабаси Лениннинг революцияда пролетариатнинг гегемонлиги тўғрисидаги таълимоти тўғри эканлигини исботлади. Аммо ўша вақтда юз берган вазият туфайли Россия социал-демократик ишчилар партиясининг минимум программаси тўла равишда амалга оширилмади. Чунки, Петроград, Москва ва марказий Россиянинг бошқа шаҳарларида ишчи ва солдат депутатлари Советлари меньшевиклар ва эсерлар томонидан қўлга олинган эди. Большевиклар кўчаларда, заводларда курашга бевосита раҳбарлик қилиб турган бир вақтда келишувчи партиялар, меньшевиклар ва эсерлар Советларда кўпчилик ўринни эгаллаб олдилар ҳамда буржуа партиялари томонидан тузилган Муваққат ҳукуматга бутун ҳокимиятни топшириш учун зўр бериб ҳаракат қилдилар.

Шундай қилиб, буржуа-демократик революцияси ғалаба қозонгандан кейин Россияда икки ҳокимиятчилик, яъни ишчи ва солдат депутатлари Советларидан иборат меҳнаткашлар ҳокимияти ва Муваққат ҳукуматдан иборат буржуазия ҳокимияти вужудга келди.

Буржуазия бутун ҳокимиятни ўз қўлига олиб, меҳнаткашлар оммасига сулҳ ҳам, нон ҳам, ер ҳам, озодлик ҳам бермади ва бераолмас ҳам эди. В. И. Ленин, фақат социализмгина уруш туфайли азоб чеккан халқларга сулҳ, нон ва озодлик бераолади деб таъкидлаган эди.

Шундай оғир бир вазиятда Ленин бўлажак социалистик революцияга бошчилик қилиш учун, янги тактика, янги йўл-йўриқ ва курашнинг янгича методларини ишлаб чиқиш, омманинг революциясига мос шиорларни майдонга ташлаш учун Россияга қайтиб келди. 1917 йил 16 апрелда В. И. Лениннинг Петроградга келиши партиямиз учун, бутун Россия ишчи-деҳқонлари ва революция иши учун жуда катта аҳамиятга эга бўлди.

1917 йил 17 апрелда В. И. Ленин партия Марказий Комитетининг, Петербург комитетининг аъзоларини ҳамда ишчи ва солдат депутатлари Советлари Бутун-Россия кенгашининг большевистик делегатларини йиғиб, «Ҳозирги революцияда пролетариатнинг вазифалари тўғрисида» доклад қилди. Докладнинг тезислари 20 апрелда «Правда» газетасида эълон қилинди. Бу доклад гениал Апрель тезислари бўлиб, унда буржуа-демократик революциясининг социалистик революцияга ўсиб ўтишида, пролетар революциясининг биринчи давридан унинг иккинчи даврига ўтишида большевистик партиянинг кураш плани аниқ чизиб берилди.

Апрель тезисларида В. И. Ленин Муваққат ҳукуматнинг синфий характерини, яъни бу ҳукуматнинг капиталист ва помешчиклар ҳукумати эканлигини очиб ташлади. Муваққат ҳукуматнинг халққа берган барча ваъдалари ёлғонлигини, унинг меҳнаткашларга қарши қаратилган сиёсатини фош қилди.

В. И. Ленин февраль революциясидан сўнгги конкрет тарихий вазиятни ҳар томонлама таҳлил қилиб, революциянинг тинч йўл билан ривожланиши мумкинлигини кўрсатди ва бу чуқур илмий хулосани ҳар жиҳатдан исботлади. Ленин ўша вақтда ҳали Советларда меньшевик ва эсерлар кўпчилик эканлигини кўрсатиб, уларни оммадан ажратиб юбориш ва обрўсизлантириш, шу тариқа Советларда кўпчиликни эгаллаб, Советлар орқали ҳукуматнинг составини ўзгартириш вазифасини қўйди.

Ўша пайтда асосий куч ишчи ва солдатлар қўлида эди. Муваққат ҳукумат эса халқдан ажралган бўлиб, халққа қарши сиёсат юргизмоқда эди. Россияда 1917 йил март-апрелида юз берган тарихий воқеаларнинг ленинча анализи буржуа-демократик революциядан социалистик революцияга ўтиш учун большевистик партия олиб борадиган кураш планига асос қилиб олинди. Апрель тезислари ана шу курашнинг илмий асосда ишлаб чиқилган конкрет плани бўлди.

В. И. Ленин 1905 йил рус революциясининг ва айниқса 1917 йил февраль революциясининг тажрибаларини чуқур ўрганиш асосида пролетариат диктатурасининг энг яхши сиёсий формаси сифатида Советларни кашф этди. Бу эса пролетариат диктатурасининг давлат формаси тўғрисидаги марксча назарияни бойитган гениал кашфиёт эди.

Россиядаги, шунингдек Европа ва Осиёнинг бир қатор мамлакатларидаги халқ демократиясининг тарихий тажрибалари В. И. Лениннинг бу гениал башорати тамомила тўғри ва илмий жиҳатдан асослаб берилганлигини исбот қилди. Халқ демократияси мамлакатларидаги меҳнаткашлар коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарлиги остида муваффақият билан социализм қурмоқдалар.

В. И. Ленин II Интернационал партиялари ва рус меньшевиклари томонидан обрўсизлантирилган социал-демократик партия деган номдан воз кечишни ва партиямизни Коммунистик партия деб аташни таклиф қилди. Бундай ном илмий жиҳатдан ҳам тўғри эди.

Ниҳоят, В. И. Ленин ўзининг Апрель тезисларида дарҳол партия съездини чақиришни ва партия программасига айрим ўзгартишлар киритишни талаб қилди. Шунингдек у, оппортунизмдан, социал шовинизмдан халос бўлган янги, III Коммунистик Интернационални тузишни таклиф қилди.

«Бутун ҳокимият Советларга!» — Ленин томонидан олдинга сурилган бу шиор қўш ҳокимиятни тугатиш, Советларнинг тўла ҳокимиятини ўрнатиш, янги типдаги давлатни барпо қилишни билдирар эди. Бу талаблар революцияни тинч ривожлантириш йўли эди. Революцион куч Советлар қўлида бўлганлиги сабабли партия мамлакатдаги бутун ҳокимият Советлар қўлига ўтишини таъминлашга ва пролетариат манфаатларини кўзлаб, Советлар сиёсатини ўзгартиришга ҳаракат қилди.

Лекин Петербургда июль намойишининг Муваққат ҳукумат қўшинлари томонидан ўққа тутилиши, контрреволюциянинг ўзбошимчалиги, мамлакатда вазият ва синфий кучлар нисбатининг ўзгариши, меньшевик ва эсерларнинг контрреволюция томонига ўтиб кетиши қўш ҳокимиятнинг тугаганлигини билдирди. Революциянинг тинч даври тамом бўлди. Шундай бир вазиятда Ленин бошлиқ партия ўз тактика ва планларини ўзгартиришга мажбур бўлди.

Коммунистик партия ўзининг амалий фаолиятида В. И. Лениннинг Апрель тезисларини жанговар ҳаракат программаси деб, революциянинг янги даврига мувофиқ равишда ишлаб чиқилган янги стратегик план деб қабул қилди ва шу план асосида кураш олиб бориб, мамлакатимизда Улуғ Октябрь революциясининг ғалаба қозонишига олиб келди.

В. И. Лениннинг Апрель тезисларида башорат қилиб айтилган идеялар амалга оширилди. Советларнинг 1917 йил 25 октябрда очилган II съезди мамлакатда бутун ҳокимият Советлар қўлига ўтганлигини эълон қилди.

Апрель тезисларининг оламшумул-тарихий аҳамияти шундаки, бу тезислар буржуа революциясидан социалистик революцияга ўтиш учун курашда партияни назарий жиҳатдан асосланган конкрет план билан қуроллантирди, пролетариат диктатурасининг сиёсий формасини аниқлаб берди.

В. И. Лениннинг социалистик революция учун курашнинг доҳиёна плани эълон қилинганига 45 йил тўлди. Шу қисқа муддат ичида бизнинг мамлакатимизда тўла ва узил-кесил ғалаба қилган социализм бир мамлакат доирасидан чиқиб, жаҳон социалистик системасига айланди. Эндиликда инсониятнинг учдан бир қисми илмий коммунизм байроғи остида янги ҳаёт қурмоқда.

Ш. ХОДИҚУЛОВ,

Область районларида чигит ва маккажўхори экишнинг бориши тўғрисида 19 апрелгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар ва территориал бошқармалар	Чигит экиш: Мавсум бошидан бери	Шу жумладан: квадрат-уялаб экиш	Шу жумладан: чигитни аниқ миқдорда ташлайдиган сеялкалар билан экиш	Маккажўхори экиш: Мавсум бошидан бери	Шу жумладан квадрат-уялаб экиш
Оққўрғон	94,5	90,7	81,1	69,9	84,7
Бўка	101,3	105,6	113,4	63,2	66,2
Пискент	97,1	93,7	82,7	80,0	105,0
Ўрта Чирчиқ	98,5	84,7	63,6	83,1	74,0
Чирчиқ бошқармаси бўйича	**97,9**	**91,6**	**81,4**	**73,6**	**81,3**
Оҳангарон	—	—	—	81,8	65,6
Бўстонлиқ	—	—	—	78,5	122,4
Калинин	—	—	—	89,5	72,4
Оржоникидзе	111,8	85,1	44,3	100,6	53,9
Тошкент бошқармаси бўйича	**122,8**	**85,1**	**44,3**	**87,3**	**70,4**
Юқори Чирчиқ	103,9	102,6	—	101,6	102,3
Қуйи Чирчиқ	117,2	104,7	100,7	85,6	158,9
Чиноз	101,1	103,5	66,6	71,9	50,7
Янгийўл	101,3	98,9	84,4	71,1	65,1
Янгийўл бошқармаси бўйича	**104,0**	**102,4**	**86,1**	**83,7**	**100,1**
Гулистон	77,0	66,9	28,9	58,0	63,2
Комсомол	79,8	86,4	96,3	98,5	353,3
Сирдарё	81,4	84,3	43,0	76,5	159,4
Сирдарё бошқармаси бўйича	**79,6**	**81,1**	**57,6**	**78,1**	**148,1**
Бекобод	83,5	81,1	52,5	70,4	122,3
Янгиер	63,1	61,8	25,9	83,0	127,3
Янгиер бошқармаси бўйича	**72,2**	**70,6**	**37,1**	**77,3**	**125,1**
Область бўйича	**89,1**	**84,1**	**62,8**	**80,1**	**101,1**

АМЕРИКА РАЗВЕДКАСИ ЯНА ФОШ ҚИЛИНДИ

СССР Ташқи ишлар министрлиги матбуот бўлимининг матбуот конференцияси

Журналистлар Марказий уйида 18 апрелда бўлган матбуот конференциясида Ғарбнинг «эркинлигини ва демократиясини» ҳамда капиталистик дунёнинг «ажойиботларини» фош қилувчи янги далиллар намойиш қилинди. Бу матбуот конференциясида совет ва чет эл матбуотининг мухбирларидан 300 дан кўпроқ киши ҳозир бўлди.

Матбуот конференциясини СССР Ташқи ишлар министрлиги матбуот бўлими мудирининг вазифасини бажарувчи А. Я. Попов очди. У, икки совет гражданини — А. И. Голубни ва Н. С. Вохмяковни матбуот конференциясида ҳозир бўлганларга таништирди. Булар чет мамлакатга турист бўлиб саёҳатга борган вақтларида, СССРдан чиқиб кетишга қарор қилиб, Америка разведкасининг қўлига тушиб қолган эдилар. Буларнинг ҳар иккови «эркин» Ғарб дунёсини буржуа пропагандаси одатда зўр бериб мақтаб тасвирлаётган гўё гўзал бир дунё деб тасаввур қилган эдилар.

Маълумки, деди А. Я. Попов. Ғарб давлатларининг разведка органлари чет мамлакатларга борган совет гражданларини, аввало, Ватанга қайтишдан бош тортишга ундашга зўр бериб уринадилар. Баъзи Ғарб давлатларидаги махсус расмий шахсларнинг бевосита иштироки билан шу мақсадларда совет гражданларига нисбатан тазйиқ ўтказишнинг хилма-хил усуллари қўлланилади, ҳаттоки, советларга қарши қўпол иғвогарликлар қилинади, масалан, Голландияда шу мамлакатга турист бўлиб борган совет граждани И. А. Алексеевага нисбатан шундай ҳаракат қилинди. Чет эл разведкалари ҳар қандай воситаларни ишлатишдан қайтмай, совет гражданларини Совет Иттифоқига қарши ўзларининг қўпорувчилик ишларига тортмоқ учун уларни ватанга хиёнат қилишга зўр бериб ундайдилар.

Лекин бундай бурдсиз кишилар жуда камдан-кам бўлади, деди А. Я. Попов. Ғарбнинг реакцион доиралари совет кишиларига нисбатан ўзларининг иғвогарлик мақсадларини ўтказишда муваффақиятсизликка учраб келдилар, муваффақиятсизликка учрамоқдалар ва бундан буён ҳам муваффақиятсизликка учрай берадилар.

Гражданин Голубга сўз берилади. Мен, деди у, Совет Иттифоқида ўсиб ва шу ерда илм олиб вояга етган киши бўлганим ҳолда, ўзимни қандай қилиб совет жамиятидан ташқарида қолдиришга онгли равишда уринганлигимни тушунтириб бермоқчиман.

Голубнинг айтишига қараганда, у 1926 йилда туғилган. Киевда университетни тамомлаб, химик-органик ихтисосини олган, сўнгра, техника фанлари кандидати даражасини олган.

«Илмий ижодкорлик билан шуғулланиш, олим бўлиб мароқли ишлар қилиш ва ўсиш учун менга кенг имконият очиб берилган эди», — деди Голуб. У айтдики, илмий соҳадаги баъзи муваффақиятларим менинг бошимни айлантириб қўйди ва ишда айрим қийинчиликлар ва муваффақиятсизликларга дуч келганимда, мен ўзимнинг олимлик истеъдодимни совет воқелиги шароитида тўла равишда намоён қила олмас эканман, деган нотўғри фикр менда пайдо бўлди.

Голуб 1961 йил октябрь ойида бир группа совет туристлари билан Амстердамда бўлган вақтида маҳаллий полиция идорасига бориб, СССРда илмий иш олиб бориш учун менга шароит йўқ, деган гапни айтган. Голландия ҳукумат маъмурларидан сиёсий бошпана ва ёрдам беришни илтимос қилган.

— Мен, деди Голуб, бефаҳмлик қилиб, ўзимнинг шу ҳаракатимни тўғри деб ўйлабман. Бироқ, воқелик менинг хом хаёлимни пучга чиқарди. Илмий соҳада ишлаш ўрнига, мен дарҳол, аввало, Голландия разведкачиларининг, сўнгра эса, Америка разведкачиларининг қўлига тушиб қолдим, улар менинг ўйламай қилган бу ҳаракатимдан фанга асло алоқаси бўлмаган мақсадларни амалга ошириш учун фойдаланишга уриндилар.

А. И. Голуб айтдики, ўзларини Голландия ташқи ишлар министрлигининг ходимлари деб таништирган ва номларини Гляубер ҳамда Костер деб атаган шахслар менинг тақдирим ва илмий ишим билан қизиқмасдан, балки Совет Иттифоқининг илм-фани, саноати ва мудофаасига оид хилма-хил маълумотларни билиб олишга қизиқдилар.

Голуб бир оз вақтдан кейин Делфтдаги техника университетининг лабораторияларидан бирида ишга жойлаштирилган бўлса ҳам, ҳақиқатда уни Голландия разведкачилари аввалгидек ўз қўлларида ушлаб турганлар. Ўша Костер деган шахс Голубни махфий квартирага олиб борган, бу ерда уни АҚШ давлат департаментининг ўзларини Саймонс ва Браун деб атаган ходимларига тақдим қилган. Саймонс ўзини сиёсат ва қурол-яроғлар мутахассиси деб, Браун эса, ўзини биохимик деб таништирган.

«Браун оддий биохимиядан юзаки хабардор эканлигини, аммо, ракета техникаси масалаларига ғоят билимдон эканлигини мен жуда тез тушуниб олдим», — деди Голуб. Американинг бу разведкачилари Голубдан Урал районларининг харитасида мудофаа саноати объектлари қаердалигини ва бу объектлар қандайлигини кўрсатиб беришни, бу объектларни батафсил тасвирлаб беришни талаб қилганлар. (Голуб Голландияга бормасдан олдин Свердловскдаги биология институтида ишлар эди).

Голубнинг айтишига қараганда, Голландиянинг юқори мансабларда ишлайдиган ва Голубни Голландияда умрбод қолишга ундаган арбоблар орасида Амстердамнинг бош прокурори Зайер ҳам бўлган.

Менинг Ватаним, Совет Иттифоқида мен қолдириб кетган севикли ишим, менинг коллективим, қариндош-уруғларим ва яқин ошналарим менга нималар берганлигини, деди Голуб, фақат Голландияда турган вақтимдагина тушуниб олдим. Бундай аҳволда мен Ғарбда ортиқ қола олмас эдим, шу сабабли, совет элчихонасига келиб, менинг Ватанга қайтишимга ёрдам беришни илтимос қилдим.

Сўнгра, Кизелдаги (Урал) шахтанинг собиқ электриги Н. С. Вохмяков сўзга чиқди. Вохмяковнинг айтишига қараганда, у ўтган йилнинг бошида бир группа совет туристлари билан теплоходда саёҳат қилиб юрган вақтида Римда қолиб кетган. Мен, деди Вохмяков, «бефаҳмлигим сабабли» шундай қилибман. У, Америка элчихонасига бориб, Ғарбда яшашни ва ишлашни истайман, деб айтган ва ўзига бошпана берилишини илтимос қилган. Уни Римдан Франкфурт-Майнга олиб кетишган.

Вохмяков дарҳол Америка разведкачиларининг қўлига тушиб қолган. Уни махсус квартирага жойлаштириб қўйганлар, шу квартирадан ташқарига чиқишни тақиқлаб қўйганлар. «Америка разведкачилари шу квартирада деди Вохмяков, мени кўп марталаб сўроқ қилдилар, мени советларга қарши руҳда тарбиялашга уриндилар, советларга қарши туҳмат билан тўлган китобларни менга бериб турдилар, мендан иқтисодий ва ҳарбий характердаги хилма-хил маълумотларни олишга интилдилар. Уни разведка мактабида ўқишга ҳам ундаганлар.

— Американиклар, деди Вохмяков, мендан қимматли бирор маълумот ола олмасликларини тушунганларидан кейин, менга қизиқмай қўйдилар. Уни Нюрнберг яқинидаги Цирндорф лагерига олиб бориб, атрофи темир тўр билан ўралган баракнинг ичига жойлаштириб қўйганлар, бу барак эшиги олдида соқчилар турар эди. Вохмяков аламли истеҳзо билан «менга мана шу ерда сиёсий бошпана беришди» деди. Сўнгра, у ўзининг Ғарбий Германияда иш қидириб изгиб юрганларини, бетоб бўлиб қолганидан кейин Золингендаги металлургия заводидан ҳайдаб юборганликларини гапириб берди.

— Икки йўлдан бирини танлаб олишдан бошқа иложим қолмади, — деди Вохмяков: — ё уйсиз-жойсиз бўлиб дайдиб юришим керак эди, ёки Ватанимга қайтиб бориб кечирим сўрашим керак эди. Гарчи мен қилган жиноятларим учун жавобгар бўлишим лозимлигини билсам ҳам, ҳеч бир иккиланмай Ватанга қайтишга қарор қилдим. Энди мен ўзимнинг инсоний бурчимни бажариб, ҳар бир енгилтак ва калтафаҳм кишини мен тушган чуқурга тушиб қолманглар, деб огоҳлантиришга мажбурман.

Голубнинг хотини И. А. Алексеева ҳам матбуот конференциясида ҳозир бўлди. И. А. Алексеева Голуб билан бирга турист бўлиб саёҳатга борган эди ва эрининг чет мамлакатда қолайлик, деган таклифини қатъиян рад қилган эди.

И. А. Алексеева ўзи Амстердам аэропортида бўлган вақтда уни ватанга қайтишдан воз кечишга мажбур қилмоқ учун нақадар қўпол иғвогарлик ҳаракатлари қилинганлигини батафсил гапириб берди.

Журналистлардан бири Голубга, сиз Амстердам полициясининг биносида ўтказилган матбуот конференциясида, мен турма камерасидаги ҳаётимдан жуда мамнунман, деган гапни айтган эдингиз, деб эслатди. Сиз бу гапни ўз ихтиёрингиз билан айтган эдингизми? деб савол берди Голубга.

— Бунақа гапни ҳеч ким ўз ихтиёри билан айтмайди, — деди бунга жавобан Голуб.

Вохмяков Ватанга қайтиб келганидан кейин илгари ўзи билан бирга ишлашган кўпгина шахтёрлар билан ва шаҳарнинг бошқа меҳнаткашлари билан Кизелдаги йиғилишда учрашганлигини гапириб берди. Жамоатчиликнинг суди, деди Вохмяков, умрбод менинг эсимдан чиқмайди. (ТАСС).

ҚУРОЛСИЗЛАНИШ БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИ 18 ЛАР КОМИТЕТИДА

ЖЕНЕВА, 18 апрель. ТАСС махсус мухбири **А. Кислов** хабар беради: Қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 давлат комитетининг бугун Ҳиндистон вакили раислигида бўлиб ўтган ялпи мажлисининг бошланишида ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги шартноманинг СССР ва АҚШ вакилларидан иборат ҳам раислар ўртасида асосан келишиб олинган муқаддима проекти комитет аъзолари муҳокамасига тақдим этилди.

Биринчи бўлиб сўзга чиққан АҚШ делегати А. Дин иккала ҳам раис ўртасида талай даражада келишувга эришилганлигидан мамнун бўлганлигини билдириб, асосий эътиборни АҚШнинг позициясини тушунтириб ва изоҳлаб беришга қаратди. АҚШнинг позицияси муқаддима проектининг ҳали келишиб олинмаган иккита қоидаси бўйича бир битимга келинишига халақит бермоқда.

Шундан сўнг сўз олган В. А. Зорин қуролсизланишнинг амалга оширилишини турли-туман шартлар билан ҳақиқатда боғлаб қўювчи қоидаларни муқаддима проектига киритишга ҳаракат қилаётган АҚШ делегациясининг далиллари асоссиз эканлигини кўрсатиб берди. Совет делегацияси, деб уқтирди В. А. Зорин, масалага бундай ёндошиш тамомила нотўғри бўлиб, ёппасига ва батамом қуролсизланиш процессига тўсқинлик қилиши мумкин, холос, деб ҳисоблайди. Масалага бундай ёндошиш жамиятда табиий равишда бўлиб ўтаётган тарихий процессларга халақит беришга объектив равишда қаратилгандир. Табиийки, Совет Иттифоқи бунга рози бўла олмайди.

Пировардида, СССР вакили таъкидлаб айтдики, келишмовчиликлар мавжуд бўлишига қарамай, совет делегацияси муқаддима проектининг асосий моддалари келишиб олинганлигини олдинга қараб қўйилган бир қадам деб ҳисоблайди ҳамда башарти, ҳамма делегациялар лозим бўлганича ҳамкорлик руҳида иш кўрсалар, ана шу моддалар ҳам келгусида шартнома проекти устида иш олиб бориш жараёнида келишиб олинади, деган умидни билдиради.

Шундан сўнг сўзга чиққан Италия, Руминия, Англия ва Ҳиндистон вакиллари муқаддима хусусида бир битимга келинганлигини табрикладилар ҳамда ҳозир шартнома проектининг навбатдаги боблари устида ишлашни давом эттириш керак, деган таклифни қувватладилар. Айни вақтда Руминия делегати таъкидлаб айтдики, раислар ўртасида шартнома муқаддимаси проектининг деярли ҳамма моддалари келишиб олинганлиги комитетнинг иш методлари тўғрилигини исботлаб турибди. Ваҳоланки, Ғарбнинг баъзи бир делегациялари бу методларни баъзан шубҳа остида қолдирмоқдалар.

Комитет совет вакилининг таклифига биноан, раислар ўртасида келишиб олинган ахборотни қабул қилди. Ахборотда, ҳам раислар ишлаб чиққан муқаддиманинг иш проектини комитет маъқуллади, дейилади.

Айни маҳалда ахборотда икки қоида бўйича ҳали бир битимга келингани йўқ, деб кўрсатилади.

Ана шу ахборотни тасдиқлагандан кейин комитет кеча бетараф мамлакатлар ҳавола қилган баёнот муносабати билан ядро синовларини тўхтатиш масаласига яна қайтди.

Америка ва Англия делегатлари бетараф мамлакатлар таклифининг сиёсий моҳиятини контролнинг техникавий деталлари ҳақидаги жуда кўп масалаларга аралаштириб йўққа чиқариб юборишга интилаётганликларини ўз нутқларида очиқдан-очиқ намойиш қилдилар. АҚШ ва Англия вакиллари баёнот авторларига кўпдан-кўп саволлар, ҳатто, олимлардан иборат комиссияни ким ва қандай қилиб маблағлар билан таъминлаб туради ҳамда инспекция группалари учун кимлар танлаб олинади, деган саволларни бердилар. Уларнинг бу саволлари шундан далолат бермоқдаки, Ғарб давлатлари машъум халқаро контроль системасининг мажбурий тарзда жорий этилишига эришишни ҳамда бетараф мамлакатларнинг таклифини ўзларининг СССР ва бошқа бир қанча мамлакатлар территориясида ҳарбий разведка ва жосуслик ишлари олиб боришдан иборат мақсадларга мослаштиришни истамоқдалар.

Баёнотнинг ҳамма авторлари номидан сўз олган Бирма вакили Америка ва Англия делегатларининг саволларига жавоб бераман, деб ваъда қилди.

Бугунги мажлиснинг охирида халқаро кескинликни юмшатишга ёрдам берувчи тадбирлар комитетининг бундан буёнги кун тартиби қандай бўлади, деган масала кўтарилди. Қизғин тус олган музокаралар вақтида АҚШ, СССР, Польша, Англия ва Италия вакиллари сўзга чиқдилар. Совет делегати В. А. Зорин, жумладан, шундай деб таъкидладики, башарти, масаланинг моҳиятидан, унинг актуаллигидан келиб чиқилса, хусуматларни авж олдиришга эмас, балки халқаро вазиятни юмшатишга ҳаракат қилинса, у ҳолда комитет уруш пропагандасини тўхтатиш ҳақидаги масалани муҳокама қилиб бўлиши биланоқ, атомсиз зоналар вужудга келтириш ҳамда ядро қуролининг ёйилишини тўхтатиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилмоғи керак. Айни маҳалда Ғарб мамлакатларининг вакиллари ҳақиқатан уруш хавфини камайтириш перспективаларини яратиб бермайдиган ҳамда ҳозир бир битимга келиш имкониятлари йўқлиги очиқдан-очиқ кўриниб турган масалаларни мажбуран муҳокама қилдиришга уриниб кўрдилар. Масалага бу тариқа ёндошиш, деб таъкидлади совет вакили, халқаро кескинликни юмшатишга ёрдам бера олмайди ва шу сабабли, тинчлик манфаатларига асло тўғри келмайди.

Халқаро кескинликни юмшатишга ёрдам берувчи тадбирлар комитети кун тартибини муҳокама қилиш давом эттирилади.

Қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 давлат комитетининг келгуси мажлиси 18 апрелда ўтказилади.

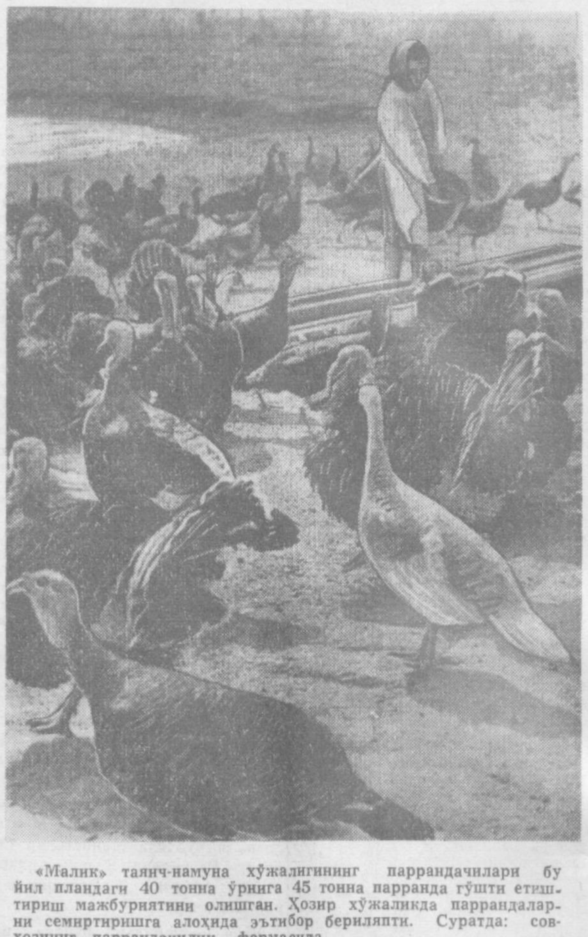

«Малик» таянч-намуна хўжалигининг паррандачилари бу йил пландаги 40 тонна ўрнига 45 тонна парранда гўшти етиштириш мажбуриятини олишган. Ҳозир хўжаликда паррандаларни семиртиришга алоҳида эътибор беріляпти. Суратда: совхознинг паррандачилик фермасида.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК НАМУНАСИ

ВАРШАВА, 18 апрель. (ТАСС). Дўстлик, ўзаро ёрдам ва урушдан кейинги ҳамкорлик ҳақида Польша-Совет шартномаси имзолангани кунга 21 апрелда 17 йил тўлади. Совет Иттифоқи билан халқ Польшасини боғлаб турган қардошларча дўстлик ва ҳамкорликдан далолат берувчи кўпгина мисолларни кўрсатиш мумкин. Мана шундай мисоллардан бири.

Польшанинг қадимги шаҳри — Плоцкдан чиқишингиз биланоқ, бошланадиган янги текис тош йўл гигант қурилишга олиб боради: бир неча гектардан иборат кенг майдонда нефть омборларининг кумушсимон гумбазлари, бўлажак ишлаб чиқариш цехлари корпусларининг асослари, ёрдамчи корхоналар учун қурилган бинолар қад кўтариб туради. Янги йўллардан юк машиналари тўхтовсиз ўтиб турибди, бульдозерлар ер кавламоқда, экскаваторлар ишламоқда. Бу ерда Плоцк нефть тозалаш ва нефть қайта ишлаш комбинати тез суръатлар билан барпо қилинмоқда. «Дўстлик» нефть қувури орқали Волга соҳилларидан шу ерга оқиб келадиган совет нефти ана шу комбинатда қайта ишланади.

Комбинат яна уч йилдан кейин ишга тушади. У, дастлабки кезларда 2 миллион тонна, кейинчалик эса 6 миллион тонна нефтни қайта ишлайди. Комбинатда олтингугурт кислотаси, фенол, ацетон, этилен оксиди ишлаб чиқарилади. Комбинат техниканинг сўнгги турлари билан қуроллантирилади, ишлаб чиқариш процессларининг кўпчилиги автоматлашган бўлади. Янги объектнинг иш унуми ҳозирги вақтда Польшада ишлаб турган барча нефть тозалаш ва нефть қайта ишлаш заводларининг иш унумидан 7 баравар кўп бўлади.

ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУНГА АТАБ

ХАНОЙ, 18 апрель. (ТАСС). Вьетнам «Маданият ва санъат» нашриёти Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 92 йиллиги муносабати билан Вьетнам тилида «Ленин — редактор ва журналист» номли китобни нашр қилди. Бу китоб В. И. Ленинни яқиндан билган ва у билан бирга ишлаган кишиларнинг мақолалари ва эсдаликлари тўпламидан иборатдир.

МУСТАМЛАКАЧИЛАР ҒАРБИЙ ИРИАНДАН ҚОЧМОҚДАЛАР

ЛОНДОН, 18 апрель. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири хабар қилади: кеча Дарвинга келган бир австралияликнинг айтишича, Соронгда (Ғарбий Ириан) яшаган голландияликларнинг кўпчилиги шаҳарни ташлаб чиқиб кетган.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Жаҳон биринчилигига тайёргарлик кўраётган СССР терма футбол командасининг Стокгольмда Швеция миллий терма командаси билан бўладиган ўртоқлик учрашуви миллионлаб ишқибозларнинг эътиборини ўзига жалб қилган эди. 18 апрелда Совет Иттифоқи командаси ўтган жаҳон чемпионатида кумуш медаль олган швед футболчиларини 2:0 ҳисоби билан мағлубиятга учратди. Тўпларни биринчи таймда В. Понедельник ва А. Мамикин урди. Бутун матч давомида ўз дарвозасини моҳирона қўриқлаган Л. Яшин ўн бир метрдан урилган штраф тўпини ушлаб қололди.

* * *

Чехословакия Социалистик Республикасида меҳмон бўлиб турган Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари дўст мамлакатдаги биринчи халқаро ўртоқлик учрашувида муваффақиятсизликка учрадилар. Улар Жижков шаҳрининг «Слава» командасига 0:1 ҳисоби билан ютқаздилар.

* * *

Футбол бўйича Тошкент шаҳар олий ўқув юртлари спорт клублари ўртасида пойтахт биринчилиги ўйинлари бўлиб ўтди. Мусобақада 9 та олий ўқув юрти командалари қатнашди. Тошкент Политехника институти футболчилари ҳамма рақибларини орқада қолдириб, биринчи ўринни эгалладилар.

А. КИМ.

ГЕОЛОГЛАР СПАРТАКИАДАСИ

«Пахтакор» стадионининг шахмат клубида геологлар спартакиадаси программаси бўйича оммавий мусобақалар бўлиб ўтди. Бунда 19 та командадан юз шахматчи қатнашди. Ўзбекистон геофизика трестининг биринчи командаси биринчи ўринни эгаллади. Иккинчи ўрин шу трестнинг иккинчи командаси шахматчиларига тегди. Олмалиқ геологоразведка экспедициясининг вакиллари учинчи ўринни эгалладилар. Шахсий ҳисобда биринчи разрядли кекса инженер Фарҳод Зуннунов ва Леонид Тюринлар яхши натижага эришдилар. Улар етти имкониятдан олти очко тўплашди.

И. БИРБРАГЕР.

БИЛДИРИШ

Бугун 20 апрелда кеч соат 6 да бирлашган босмахонанинг қизил бурчагида ишчи мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти бўлади.

РЕКТОРАТ.

ЮТУҚЛАРДАН ЭСАНКИРАБ ҚОЛДИНГИЗМИ?

Ўтган йили Янгиер район пахтакорлари катта муваффақиятга эришдилар. Пахта тайёрлаш плани анча ошириб бажарилди. Бунинг эвазига район пахтакорлари кўп марта мақталдилар. Ўша мақтовлар, раҳмат, офаринлар ҳозиргача давом этиб келаяпти. Бироқ, айни шу кунларда мўл ҳосил учун кураш анча суст бораяпти. Совхоз ва колхозларда ўтган йилги ғалабани мустаҳкамлайдиган даражада иш қилинмаяпти. Чигит экиш суръати паст, сифати ундан ҳам ёмонроқ.

Областнинг бир қанча хўжаликлари чигит экишни тамомлаб, анча майдонлардаги чигитни текис ундириб олдилар. Бироқ, Янгиерда ҳали бундай ютуққа эга бўлган хўжаликлар йўқ. Ҳатто мўл ҳосил етиштиришда республикага танилган «Коммунизм» колхозида ҳам экиш суръати паст. Бунинг сабаби шундаки, колхоз раҳбарлари кузда яхоблашга яхши эътибор бермадилар, об-ҳавонинг қурғоқроқ келаётганини назарга олмадилар. Шундай камчиликлар бошқа хўжаликларда ҳам экишнинг секин боришига сабаб бўлмоқда.

Чигит экишда «Фарҳод», 1-, 3-«Боёвут» совхозлари ҳам судралмоқда. Бу хўжаликларда шундай ҳол рўй бермоқдаки, ер серкесак, яхши ишланмаганлиги учун чигит ер бетида қолаяпти. Квадрат ўрнига оддий усулда чигит экиб юбориш ҳоллари ҳам кўп учрайди. Экиш агрегатларининг иш унуми суст. Масалан, 1-«Боёвут» совхозида ҳар бир агрегат билан бир кунда 4,5—4,7 гектардан чигит экилаяпти.

Районда ҳозирги кундаёқ юзакичилик, ўзибўларчилик кайфияти туғилган. Айрим раҳбарлар ютуқлар олдида эсанкираб қолганлар. Буни исботлаш учун 3-«Боёвут» совхозидан бир неча далиллар келтирамиз.

Апрелнинг учинчи ўн кунлиги ҳам ўтиб бормоқда. Бироқ, совхоз 2 минг гектардан ортиқроқ ерга чигит экди, холос. Бунинг устига экиш сифати ёмон. Ўртоқ Абдулазиз Мамаризаев бошқарувчи бўлган 1-бўлим 913 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экиши керак. Аммо планга амал қилинмаяпти. Масалан, ўртоқ Мавлон Сатторов бошлиқ бригада 100 гектар ерга 60×45 усулида чигит экиши керак эди. Механизатор Б. Норбўтаев, сеялкачи О. Тиллаев ўртоқлар режа сими ўралган ғалтакни карта четидаги ариққа ташлаб қўйиб, оддий усулда чигит экаяптилар. Сабабини сўрасак, раҳбарлар шундай деб буюришди, буйруқни бузишга ҳаққимиз йўқ дейишади. Бригадага Тошкент қишлоқ хўжалик институтидан икки практикант студент келиб, 9 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экипти. Агар практикантлар бўлмаса 100 гектар ернинг ҳаммасига оддий усулда чигит экиб юборилларди!

Бригада чигитни жуда сифатсиз экаяпти. Тракторга енгил мола тиркалган. Ер ниҳоятда сер кесак. Мола катта кесакларга урилиб тўпдек сакрайди, на кесак эзилади, на ер текисланади. Барибир чигит экишаяпти. Оқибатда қаторлар қингир-қийшиқ чиқаяпти, чигит ер бетига тушиб қолаяпти. Хўш, мўл ҳосил оламан деган деҳқон шундай иш қиладими? Бригадир Мавлон Сатторов деҳқонларнинг «Баҳорда тер тўксанг кузда дур йиғасан» деган ҳикматли нақлини сира эшитмаганмикан? Агар у буни тушинмаса бўлим раҳбарлари, хусусан агрономи нима қилиб юриптилар?

Ўртоқ Ваҳоб Абдураҳмонов бошлиқ бригада 124 гектар ерга чигит экиши керак. Ҳозиргача фақат 50 гектар ер экилган. Бу ҳам квадрат эмас, оддий усулда. Бошқа ерлар қуруқ бўлгани учун суғорилган. Ер етилиб қолаяпти. Уни тезроқ ишлаб, оби-тобида чигит экиш керак. Лекин бригадир беғам юрипти. Бўлимда чигит экиш бошланганига 3 ҳафта бўлди. Дастлаб экилган чигитлар ҳанузгача униб чиқмаган. Демак, бундай ерларга тезда чигит суви бериш керак. Бу ҳам ҳали раҳбарларнинг ёдига тушгани йўқ. Тўла гектар учун кураш, увотларга, бурчакларга чигит экиш ҳеч кимнинг хотирига келмаяпти.

Ўртоқ Абдулазиз Мамаризаевнинг айтишича, «ишчиларга тушлик овқат тайёрлаб берилади». Бироқ, бу ёлғон. Омбордан иссиқ овқат учун масаллиқ оладилар-у, бригадаларда қозонга тушмайди. Ишчилар туш вақтида уйларига бориб овқатланиб келадилар. Бу нарса ҳам иш сифати ва суръатининг пасайишига сабаб бўлмоқда. Бўлимдаги 18 та экиш агрегатидан кунига 8—9 таси бекор туради.

Совхозда меҳнатга ҳақ тўлаш яхши ташкил қилинмаган. Ойлик иш ҳақлари ўз вақтида берилмайди. Туш вақтида пахтакорларнинг яхши дам олишлари учун шароит йўқ. Совхоз бўйича 12 та дала шийпони бор, холос. Улар ҳам бир марта хўжа кўрсинга оқлаб қўйилган, бошқа ҳечқандай иш қилинмаган. Совхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Музаффаров гўё бу аҳволдан бехабардек кўринади.

2-«Боёвут» совхозида ҳам шундай камчиликлар мавжуд. Айниқса ўртоқ Усмон Умаров бошлиқ бўлимда иш ёмон. Бўлимда экиш сифатсиз ўтказилмоқда. Меҳнат интизоми бўш. Экишда эринчоқлик қилган киши кузда бармоғини тишлайди. Деҳқонлар орасида «хайрият, яхши экиб олдим» деган гапнинг кўп эшитилиши ҳам бечиз эмас. Яхши эксанг кўчат яхши бўлади, ундан мўл ҳосил олинади. Илгариги ютуқлар билан хотиржамланувчи кишиларгина экишда бепарво бўладилар.

С. СУЛТОНОВ.
«Тошкент ҳақиқати» газетасининг мухбири.

С. НОРМАТОВ.
«Ленин йўлидан» газетасининг ходими.

ЯНГИЕР ШАҲРИДА

ҚИШЛОҚ ЭЛЕКТРЛАШТИРИЛДИ

«Ховос» совхози қишлоқлари бирин-кетин электрлаштирилмоқда. Яқинда совхознинг 3-бўлимидаги аҳоли яшайдиган йирик пунктлардан бири — Пучуғой қишлоғига кучли электр движоги ўрнатилди. Натижада 60 га яқин хонадон ва чорвачилик бинолари электр нури билан ёритилди.

ЯНГИ КАСАЛХОНА

«Ховос» совхозининг маркази Баландчақир қишлоғи яқинига кўчирилгандан сўнг бу ерда медицина хизмати кўрсатишда қийинчилик туғилган эди. Совхоз ишчиларнинг эҳтиёжини ҳисобга олиб, қишлоқда янги касалхона биноси қуриб битказди.

ПЕНСИОНЕРЛАР БОҒИ

Урсатьевск посёлкаси пенсионерлари ўзлари учун истироҳат боғи қуришга аҳд қилдилар. Шаҳар ижроия комитети боғ учун 3 гектар ер ажратиб берди. Тезда бу жой шахсий пенсионерлар Э. Бобониёзов ва И. Самаркин ўртоқлар бошчилигида кенг жамоатчилик ёрдами билан обод қилинди. Боғга икки ярим минг тупга яқин ҳар хил мевали кўчатлар ўтқазилди.

Р. ХЎЖАНОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор

20 АПРЕЛЬ

19.00 — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва совет давлатининг асосчиси, буюк доҳий ва бутун дунё меҳнаткашларининг устози В. И. Ленин туғилган кунининг 92 йиллигига бағишланган Тошкент шаҳар партия, совет ва жамоат ташкилотларининг тантанали йиғилиши олиб кўрсатилади. 20.00 — Телевизион янгиликлар, 20.30 «В. И. Ленин» (хужжатли фильм).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/IV да **Риголетто.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/IV да **Гамлет,** 21/IV да **Алишер Навоий.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/IV да **Муқимий,** 21/IV да **Олтин қидирувчилар.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 20, 21, 22/IV да **эстрада концертлари.** Ўзбекистон ССР халқ ҳофизи **Маъмуржон Узоқов,** Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист **Муҳамаджон Мирзаев** ва **солистлар** қатнашадилар.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Янги аттракцион «Хавфли рейс» циркда.** Кинофильмнинг қаҳрамони РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Маргарита Назарова** ва фильмнинг режиссёр-постановшчиги **Константин Константиновский** иштирокида. Кеч соат 7 яримда бошланади.

Кино

Қизлар — «ВАТАН», «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40 минут ва кундуз 1 яримда).

Карлтон — Браун-дипломат — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 12, кеч 6 ва 8 да).

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МАЖБУРИЙ ФАРМОЙИШИ

1962 йил 19 январь № 1 Тошкент шаҳри.

ЎСИМЛИК ЗАРАРКУНАНДАЛАРИ ВА КАСАЛЛИКЛАРИГА ҚАРШИ КУРАШИШНИ КУЧАЙТИРИШ УЧУН ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ

қарор қилади:

1. Корхона, муассаса, ташкилот ва уй-жой бошқармаларининг раҳбарларига, шунингдек квартал ва маҳалла комитетларига, мевали ва мевасиз дарахтлари, сабзавот экинлари бўлган уй эгалари ва уй ижарадорларига ҳамда ҳовлиларда гулчилик билан шуғулланувчи кишиларга ўсимлик зараркунандалари, касалликлари ва бегона ўтлар, шу жумладн зарпечакка қарши ўз ҳисобларидан планли ва системали равишда кураш олиб бориш мажбурияти юклансин.

2. Дарахт ва боғ-полиз экинларини химёвий усулда комплекс дорилаш ишини ўсимликларни ҳимоя қилиш Тошкент шаҳар станцияси шартнома ҳамда бир марталик топшириқларга мувофиқ бажаради ва бунинг учун прейскурант баҳолари юзасидан ҳақ олади.

3. Ҳашаротларни қириш ишини ўтказувчи ташкилотлар ва кишилар бу ишни инструкцияга қатъий амал қилган ҳолда, ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб бажаришлари лозим. Ўтказилган ишнинг сифатини ўсимликларни ҳимоя қилиш шаҳар станциясининг агрономия ходимлари текширади.

4. Бу мажбурий фармойишни ва дарахтларни сақлаш ҳақидаги инструкцияни бажаришдан бош тортган ташкилотларнинг раҳбарлари ва хусусий кишиларга, район Советлари ижроия комитетлари ҳузуридаги маъмурий комиссияларнинг қарорига мувофиқ 10 сўмгача штраф солинади.

5. Шу мажбурий фармойиш эълон қилинган кундан бошлаб 15 кундан кейин кучга киради ва Тошкент шаҳри территориясида икки йил муддатига жорий этилади.

6. Бу мажбурий фармойишнинг бажарилишини контроль қилиш Ободончилик бошқармасига ва ўсимликларни ҳимоя қилиш шаҳар станциясига юкланади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари
С. РАҲМАТХЎЖАЕВА.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари
С. НОРҚУЗИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
(«Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28781. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, савдо ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25888. Эълонлар бўлими — 28142, Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 00819. Нашр. — Г. — 1574.